

Voorstel

<i>Aan</i>	: Burgemeester en Wethouders	<i>Zaaknummer</i>	: 2010-17765	
<i>Status</i>	: Openbaar / Ter besluitvorming	<i>Datum</i>	: 1 september 2010	
<i>Afdeling</i>	: Sociale Zaken	<i>Paraaf medewerk(st)er:</i> 	<i>Raad:</i>	: Ja
<i>Medewerk(st)er</i>	: C. Star-Baak		<i>OR:</i>	: Nee
<i>Telefoonnummer</i>	: 071 406 5179		<i>Communicatie:</i>	: Nee
<i>Portefeuillehouder</i>	: Mostert, I.G.			
<i>Bijlage(n)</i>	: 4			

Onderwerp:

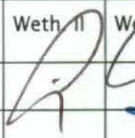
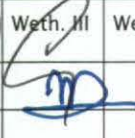
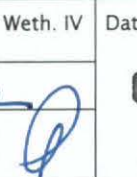
Beleidsplan participatie 2010-2011

Samenvatting:

Met het voorliggende Beleidsplan Participatie 2010-2011, Meedoen naar vermogen! wordt aangegeven hoe de gemeente Katwijk uitvoering geeft aan twee gebieden van het participatiebudget; de re-integratie van werkloze werknemers en het inburgeren van inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefigen. In dit beleidsplan wordt vastgelegd hoe de gemeente Katwijk invulling geeft aan ondersteuning van haar burgers bij deelname aan de samenleving. Dit beleidsplan is een veel breder plan dan de tot nu vastgestelde beleidsplannen re-integratie.

Gevraagde beslissing:

1. Vaststellen van het Beleidsplan Participatie 2010-2011, Meedoen naar vermogen!.
2. Dit voorstel ter kennisname voorleggen aan de raad.

☒ Intern advies	n.v.t.						☒ Extern advies	Clëntenpanel SZW, WMO-adviesraad
Circuleren B&W	Secr.	Burg.	Weth. I	Weth. II	Weth. III	Weth. IV	Datum besluit B&W/Burgemeester	
Akkoord:							07 SEP 2010 Nr. 7.	
Bespreken B&W-vergadering								

Besluit:

Overeenkomstig
het voorstel besloten

Zaaknummer
Onderwerp

: 2010-17765
: Beleidsplan participatie

Inleiding

Met het voorliggende beleidsplan participatie 2010-2011 wordt aangegeven hoe de gemeente Katwijk uitvoering geeft aan twee gebieden van het participatiebudget; de re-integratie van werkloze werknemers en het inburgeren van inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefigen. In dit beleidsplan wordt vastgelegd hoe de gemeente Katwijk invulling geeft aan ondersteuning van haar burgers bij deelname aan de samenleving. Dit beleidsplan is een veel breder plan dan de tot nu vastgestelde beleidsplannen re-integratie. De reden hiervoor is het besluit van het Rijk om per 01-01-09 een Participatiebudget in de stellen. Het Participatiebudget bundelt het zogenaamde Werkdeel van de WWB, het inburgeringsbudget en het budget voor volwasseneneducatie.

De brede beleidsvrijheid voor gemeenten wordt vooralsnog beperkt door een bestedingsverplichting tot 01-01-2013 voor educatie bij ROC's ter hoogte van het budget dat daarvoor door het Ministerie van OC & W wordt ingebracht. Dit beleidsplan richt zich daarom op de re-integratie en de inburgering. Op termijn kan het educatiedeel ingevoegd worden.

Beoogd resultaat

Op een zorgvuldige manier invulling geven aan de re-integratie en inburgering van de inwoners van Katwijk.

Argumenten

1.1 Hiermee wordt invulling gegeven aan een wettelijke verplichting

De re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ schrijft voor dat er een beleidsplan re-integratie vastgesteld moet worden.

1.2 De gemeente heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid

De gemeente heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid om het participatiebudget zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten, zodat klanten zo snel mogelijk in een zelfstandig bestaan kunnen voorzien.

1.3 De gemeente heeft een financiële verantwoordelijkheid

De gemeente is in de WWB 100% financieel verantwoordelijk. Re-integratie-instrumenten worden ingezet om het klantenbestand zo laag mogelijk te houden. Instrumenten moeten zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet voor de verschillende doelgroepen. Het beleidsplan participatie geeft hier invulling aan.

1.4 Het cliëntenpanel StaandeBIJ SZW heeft positief geadviseerd

De WWB schrijft voor dat klanten van Sociale Zaken of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van de wet. In de gemeente Katwijk is hiervoor de Stichting StaandeBIJ SZW opgericht. Deze stichting heeft een positief advies uitgebracht. (zie bijlage 2)

1.5 De Wmo-adviesraad heeft positief geadviseerd

Het beleidsplan participatie is ook ter advies voorgelegd aan de Wmo-adviesraad. Op 18 augustus jl. heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen een delegatie van de Wmo-adviesraad en Sociale Zaken. Hierin zijn vragen beantwoord; deze vragen zijn ook schriftelijk beantwoord (zie bijlage 4). Op basis daarvan heeft de Wmo-adviesraad haar advies opgesteld. (zie bijlage 3) Zij adviseert positief en geeft een aantal adviezen mee. Deze adviezen worden daar waar van belang meegenomen in de uitvoering van het re-integratie en inburgeringsbeleid.

Kanttekeningen

Geen.

Middelen

De in te zetten instrumenten vanuit dit beleidsplan worden bekostigd uit het participatiebudget (W-deel en Inburgeringsbudget).

Uitvoering

Na uw goedkeuring wordt het beleidsplan gepubliceerd en ter inzage gelegd en wordt uitvoering gegeven aan het beleidsplan participatie 2010-2011, *Meedoen naar vermogen!*.

Bijlage(n)

1. Beleidsplan participatie 2010-2011 Gemeente Katwijk, *Meedoen naar vermogen!*.
2. Advies cliëntenpanel StaandeBIJ SZW beleidsplan participatie
3. Advies Wmo-adviesraad beleidsplan participatie
4. Beantwoording vragen Wmo-adviesraad n.a.v. Beleidsplan Participatie 2010-2011.

Beleidsplan Participatie 2010-2011

Re-integratie (WWB en WI) & Inburgering (WI)

Gemeente Katwijk

Meedoen naar vermogen!

1. INLEIDING.....	3
1.1 ACHTERGROND.....	3
1.2 DE GELDENDE WETTEN: WWB, WIJ EN WI.....	4
2. UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN.....	6
2.1 UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN PARTICIPATIEBELEID.....	6
2.2 UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN WWB.....	6
2.3 UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN WIJ.....	7
2.4 UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN WI.....	7
3. DOELGROEPEN & ONTHEFFINGENBELEID.....	8
3.1 DOELGROEP PARTICIPATIEBELEID.....	8
3.2 DOELGROEP WWB.....	8
3.3 DOELGROEP WIJ.....	9
3.4 DOELGROEP WI.....	10
4. OVERZICHT VOORZIENINGEN 2010-2011.....	12
4.1 WERKWIJZE.....	12
4.2 VOORZIENINGEN WWB.....	13
4.3 VOORZIENINGEN WIJ.....	16
4.4 VOORZIENINGEN WI.....	18
5. PREMIES EN VERGOEDINGEN.....	19
5.1 PREMIES VOOR WWB-KLANTEN.....	19
5.2 PREMIES WIJ.....	20
5.3 PREMIES EN VERGOEDINGEN WI.....	20
6. BELEID WIW- EN ID-BANEN.....	22
7. FINANCIËN.....	23
7.1 INZETBARE FINANCIËN: HET PARTICIPATIEBUDGET.....	23
7.2 BUDGET RE-INTEGRATIE.....	23
7.3 BUDGET INBURGERING.....	24
8. DE RE-INTEGRATIEKETEN.....	25
8.1 DIGITAAL KLANTDOSSIER.....	25
8.2 INTEGRALE DIENSTVERLENING OP HET WERKPLEIN.....	25
8.3 VOORKOMEN DOORSTROOM WW NAAR WWB.....	25
9. INKOOP VAN PARTICIPATIEVOORZIENINGEN.....	26

Leeswijzer

In dit beleidsplan wordt aangegeven hoe de gemeente Katwijk in 2010 en 2011 uitvoering geeft aan twee gebieden van het Participatiebudget; de re-integratie van werkloze werknemers en het inburgeren van inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefigen.

In hoofdstuk 1 staan de missie en visie beschreven. In hoofdstuk 2 staan de uitgangspunten en doelstellingen. In hoofdstuk 3 worden de verschillende doelgroepen beschreven en wordt ingegaan op het ontheffingenbeleid.

In hoofdstuk 4 worden de verschillende voorzieningen die ingezet kunnen worden nader beschreven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de premies en vergoedingen.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 6 het beleid ten aanzien van de ID- en WIW-banen weergegeven.

Hoofdstuk 7 gaat in op de financiën en hoofdstuk 8 beschrijft de keten van re-integratie. Ten slotte wordt in hoofdstuk 9 de wijze van inkoop beschreven.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

In het beleidsplan Participatie wordt vastgelegd hoe de gemeente Katwijk invulling geeft aan de ondersteuning van haar burgers bij deelname aan de samenleving. Dit gebeurt met voorzieningen op het gebied van re-integratie, inburgering, educatie en combinaties daarvan. Dit is het beleidsplan voor 2010-2011.

Dit beleidsplan is een veel breder plan dan de tot nu toe vastgestelde plannen. De reden hiervoor is het besluit van het Rijk om per 01-01-2009 een Participatiebudget in te stellen. Het Participatiebudget bundelt het zogenoemde 'werkdeel' van de Wet werk en bijstand, het inburgeringsbudget en het budget voor volwasseneneducatie.

Tot de instelling van het Participatiebudget golden voor de materiewetten afzonderlijke regels en aparte doelgroepen. Het Participatiebudget brengt hier gedeeltelijk verandering in en kent een bredere doelgroepformulering dan de afzonderlijke materiewetten. Gemeenten worden hiermee vrijer om te bepalen wie welke voorziening of opleiding krijgt om aan het werk te komen of op een andere manier deel te nemen aan de maatschappij.

De 'brede' beleidsvrijheid van gemeenten wordt voornamelijk beperkt door een bestedingsverplichting voor educatie bij ROC's ter hoogte van het budget dat daarvoor door het Ministerie van OC&W wordt ingebracht. Deze bestedingsverplichting gold in eerste instantie tot 2011, maar is verlengd tot 31 december 2012 en hangt samen met de mogelijke gevolgen van de marktwerking voor de ROC-infrastructuur. Dit beleidsplan Participatie richt zich daarom op de re-integratie en de inburgering. Op termijn kan het educatiedeel ingevoegd worden.

Missie en visie

De visie op het Participatiebudget in Katwijk kan kort worden weergegeven als "Meedoen naar vermogen". Uitgaand van de Wet participatiebudget wordt meedoen aan de reguliere betaalde arbeidsmarkt centraal gesteld. Als dit nog niet lukt dan geldt: meedoen aan de maatschappij. De eigen verantwoordelijkheid van burgers is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Katwijk wil een integrale inzet van beleid en middelen voor re-integratie, inburgering en educatie bewerkstelligen ten behoeve van de brede doelgroep die het rijk voor ogen heeft. Hierbij wordt uitgegaan van de zogenoemde 'beleidsarme' invoering van het Participatiebudget, d.w.z. de noodzakelijke (wettelijke) veranderingen worden doorgevoerd. Van daar uit kan op termijn eventueel modulair van een beleidsarm naar een beleidsrijk participatiebeleid toegroeid worden. De Wet participatiebudget biedt daarvoor de mogelijkheid.

Participatie

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van voorzieningen op het gebied van arbeidsinschakeling, inburgering en educatie. Deze beleidsverantwoordelijkheid vloeit voort uit vier wetten:

1. de Wet werk en bijstand (WWB);
2. de Wet investeren in jongeren (WIJ);
3. de Wet Inburgering (WI);
4. de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB).

¹ Inclusief de IOAW en IOAZ.

Het participatiebeleid beperkt zich in beginsel tot de participatie in het kader van de WWB, de WIJ en de WI. Voor de WEB geldt dat de volledige bevoegdheid op dit moment (nog) bij het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland belegd is.

Met de Wet participatiebudget worden drie geldstromen vanuit het Rijk naar de gemeente toe gebundeld, waardoor de gemeente in staat wordt gesteld een samenhangender beleid te voeren op de drie betrokken terreinen (re-integratie (WWB en WIJ), inburgering (WI) en volwasseneneducatie (WEB)).

Een integraal participatiebeleid vraagt om een ruimere blik dan sec op de diverse wetten zelf. De doelstellingen van de verschillende wetten worden vanuit de onderliggende samenhang met elkaar bezien en dwarsverbanden daartussen worden aangelegd. Er wordt een wisselwerking aangebracht, de re-integratie ondersteunt en versterkt bijvoorbeeld de inburgering en omgekeerd. Deze aanpak is er niet van vandaag op morgen, die moet groeien. De "kruisbestuiving" tussen de verschillende materiewetten zal zich in de praktijk moeten vormen.

De gemeente Katwijk maakt met dit geïntegreerde beleidplan een start naar een samenhangender beleid op het gebied van re-integratie en inburgering.

1.2 De geldende wetten: WWB, WIJ en WI.

Zoals al in de vorige paragraaf aangegeven komt de WEB in dit beleidsplan (nog) niet aan bod.

De Wet werk en bijstand (WWB)²

In de Wet werk en bijstand (WWB) is het uitgangspunt "werk boven inkomen" sterk verankerd. Dat blijkt uit de prikkelende financieringsystematiek, die ertoe leidt dat het realiseren van uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar betaald werk voor de gemeente loont. Dat blijkt ook uit het wegvallen van veel centrale regelgeving ten aanzien van re-integratie en daarvoor in de plaats de ruimte om lokaal beleid te ontwikkelen. Daardoor worden gemeenten in staat gesteld om maatwerk te leveren. Aan de gemeente de taak om lokaal re-integratiebeleid te ontwikkelen dat aansluit bij de wettelijke uitgangspunten, maar dat tegelijkertijd ook gebruik maakt van de ruimte die de WWB biedt.

De wettelijke doelstelling van het re-integratiebeleid laat zich afleiden uit artikel 7, lid 1, onderdeel a van de WWB. Daarin wordt primair aan het college opgedragen om voorzieningen aan te bieden die de doelgroep (27-65 jaar) ondersteunen bij arbeidsinschakeling.

Maar ook de uitkeringsgerechtigde heeft een verantwoordelijkheid. Deze is vertaald in artikel 9 van de WWB, wat erop neer komt dat de uitkeringsgerechtigde vanaf de dag van melding bij het UWV-werkbedrijf voor het aanvragen van een uitkering de plicht heeft om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden. De uitkeringsgerechtigde heeft ook de plicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling, evenals mee te werken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling.

De gemeenteraad heeft bij verordening regels gesteld met betrekking tot de re-integratie. In de Re-integratieverordening is opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders, ter uitvoering van de verordening, jaarlijks een beleidsplan vaststelt waarin in ieder geval de volgende onderdelen zijn opgenomen:

1. doelgroepen;
2. voorzieningen;
3. verdeling van beschikbare middelen over de voorzieningen;
4. wijze van aanbesteding;
5. criteria voor ontheffing van arbeidsverplichting;
6. flankerend beleid ten aanzien van zorg en hulpverlening.

Met dit voorliggende beleidsplan wordt daar invulling aan gegeven.

Het "eigen risico" (de bijdrage die de gemeente uit eigen middelen moet bekostigen, bij onvoldoende budget), dat de WWB met zich meebrengt, dwingt de gemeente ertoe het bijstandsvolume zo veel mogelijk te beperken. Daarbij gaat het zowel om het beperken van de instroom als het bevorderen van de uitstroom. Dit vraagt om een actief, evenwichtig, doelgroepspecifiek, creatief en resultaatgericht re-integratiebeleid.

De Wet investeren in jongeren (WIJ)

Vanaf 01 oktober 2009 is de Wet investeren in jongeren (WIJ) ingevoerd. Doelstelling van de WIJ is om jongeren te laten werken of leren, of een combinatie van beide. Hiermee wordt duurzame arbeidsparticipatie van jongeren beoogd. De relatie tussen werken/leren en een uitkering is fundamenteel anders dan bij de Wet werk en bijstand (WWB). Bij de WWB staat het recht op uitkering voorop met als afgeleide de plicht tot arbeidsparticipatie. Bij de WIJ staat het werkleeraanbod voorop, gericht op de

² Inclusief IOAW en IOAZ.

duurzame arbeidsparticipatie van de jongere. Met de WIJ is een paradigmawisseling beoogd: het uitgangspunt is 'geen uitkering tenzij', terwijl het uitgangspunt bij de WWB is 'een uitkering mits'.

In de verordening werkleeraanbod WIJ is vastgelegd welke voorzieningen er beschikbaar zijn en wat de kaders zijn voor de re-integratie van jongeren.

De doelgroep van de WIJ bestaat uit jongeren van 18 tot 27 jaar, die niet leren of werken. Het werkleeraanbod staat ook open voor een bepaalde groep jongeren van 16 of 17 jaar. De jongere vraagt een werkleeraanbod aan. De eventuele inkomensvoorziening WIJ is hier een afgeleide van en wordt ambtshalve toegekend.

Het werkleeraanbod is een recht op (zo nodig een reeks van) voorzieningen met als doel duurzame arbeidsinschakeling van de jongere. Hierbij is maatwerk geboden. Het aanbod kan allerlei vormen hebben. Het eigen vermogen en het inkomen en vermogen van de eventuele partner spelen hierbij geen rol.

De Wet inburgering (WI)

De gemeente voert de Wet Inburgering uit. Deze wet legt aan bepaalde personen de plicht op om in te burgeren. Inburgeren in de zin van de wet houdt in dat mondelinge en schriftelijke vaardigheid in de Nederlandse taal wordt verworven alsmede kennis van de Nederlandse samenleving.

De inburgering wordt succesvol afgerond met het behalen van een inburgeringsexamen, het staatsexamen Nederlands als tweede taal I of II (nt2) of een ander daarmee in de wet gelijkgesteld examen.

De gemeente stelt bij verordening regels vast over een aantal onderwerpen. Daarin is voorzien in de verordening Wet Inburgering gemeente Katwijk.

Het algemene uitgangspunt van de Wet inburgering is dat de inburgeringsplichtige in principe zelf verantwoordelijk is voor zijn inburgering. Dit houdt in dat hij in beginsel op eigen kracht en gelegenheid moet inburgeren. Als dit het geval is, dan wordt de inburgeringsplicht hem bij zogenoemde handhavingbeschikking of kennisgeving door de gemeente opgelegd.

De gemeente kan er ook voor kiezen om een groep of groepen inburgeringsplichtigen te helpen bij de inburgering door het aanbieden van een zogenoemde voorziening (gemeentelijk aanbod). In dat geval stelt de gemeente de inburgeringsplichtige, in de vorm van een voorziening, in staat om de inburgeringsplicht succesvol af te ronden en draagt de kosten daarvan. In de gemeentelijke verordening liggen de regels vast m.b.t. de door de gemeente aan te bieden voorzieningen.

De gemeente kan éézijdig een voorziening aan de inburgeringsplichtige 'opleggen'.

Doel van de inburgering is dat iedereen de Nederlandse taal spreekt en kennis heeft van de Nederlandse samenleving en de belangrijkste Nederlandse waarden en normen. Met deze kennis en vaardigheden heeft iedereen de basis om actief deel te nemen aan het economische, sociale, culturele en/of politieke leven in Nederland.

De ambitie van de gemeente Katwijk is om te groeien naar een zo maximaal mogelijke uitvoeringsvariant. In dat kader is in de verordening zodanig aangepast dat ook de vrijwillige inburgeraars een aanbod kan worden gedaan. De aangepaste verordening is vastgesteld in de raadsvergadering van 03-06-2010.

De vrijwillige inburgeraars hebben, anders dan de inburgeringsplichtigen, geen plicht om in te burgeren maar een behoefte. De gemeente kan aan deze groep een voorziening aanbieden, vergelijkbaar met de voorzieningen voor inburgeringsplichtigen.

In tegenstelling tot bij de inburgeringsplichtigen, doet de gemeente hier een 'aanbod' aan de vrijwillige inburgeraar voor een voorziening en wordt met de vrijwillige inburgeraar een overeenkomst daarover gesloten.

Voor het succesvol afronden van de inburgering gelden dezelfde condities als bij de inburgeringsplichtigen.

Gemeenten hebben op grond van de WI de volgende taken:

- informatieverstrekking aan inburgeringsplichtigen en -behoefteigen over de rechten en plichten die voortvloeien uit deze wet;
- aanbieden van een voorziening aan bepaalde groepen inburgeringsplichtigen en, voor zover lokaal opengesteld, aan inburgeringsbehoefteigen. Een voorziening leidt toe naar het inburgeringsexamen, het staatsexamen Nederlands als tweede taal I of II (nt2) of een beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet educatie en beroepsopleiding (de zogenoemde taalkennisvoorziening);
- handhaving van de inburgeringsplicht.

2. Uitgangspunten en doelstellingen

2.1 Uitgangspunten en doelstellingen participatiebeleid

De gemeente Katwijk wil haar burgers ondersteunen bij hun deelname aan de samenleving. In het kader van het Participatiebudget gebeurt dat met voorzieningen op het gebied van re-integratie, inburgering en educatie en combinaties daarvan.

Het centrale uitgangspunt voor beleid rondom de inzet van het Participatiebudget is het meedoen aan de reguliere betaalde arbeidsmarkt. Dit betekent dat inwoners een betaalde baan hebben waardoor zij financieel zelfredzaam zijn en hun contacten hebben met anderen. Financiële zelfstandigheid stelt mensen in staat om naast hun werk contacten op te doen door deelname aan sociale, sportieve en/of culturele verbanden. Voor sommige mensen kan de betaalde arbeidsmarkt nog een stap te ver zijn. In dat geval is het van belang dat mensen meedoen aan de maatschappij. Hieronder wordt verstaan het deelnemen aan sociale, sportieve of culturele verbanden. Van belang is dat mensen duurzaam meedoen, dat wil zeggen dat het meedoen zich niet beperkt tot een eenmalige activiteit maar onderdeel vormt van het leven.

Algemene uitgangspunten participatiebeleid

1. Het streven is erop gericht dat iedereen écht meedoet. Via werk, dan wel op een andere manier als werk (nog) niet aan de orde is - *'écht meedoen'*.
2. Het bieden van ondersteuning, zodat mensen zich optimaal kunnen ontplooiën en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving - *'ondersteuning loont'*.
3. Iedere burger is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor deelname aan de samenleving, om in het eigen inkomen te voorzien en zich te ontplooiën - *'participeren doe je zelf'*.
4. Op individueel niveau wordt bepaald op welke manier participatiebevordering het beste plaats kan vinden - *'individuele aanpak'*.
5. De ondersteuning die wordt geboden is gekoppeld aan het doel om de economische, educatieve en sociale zelfredzaamheid te vergroten - *'ondersteuning dient een doel'*.
6. Voor jongeren tot 27 jaar geldt, indien haalbaar, sterkwalificatie boven werk - *'startkwalificatie voorop'*.
7. De geboden ondersteuning is niet vrijblijvend. De gemeente verwacht dat men zich houdt aan de afspraken die in het kader van een ondersteuningstraject worden gemaakt - *'wederkerigheid'*.
8. De gemeente realiseert een zo compleet en samenhangend mogelijk aanbod van participatiebevorderende voorzieningen - *'volledig en afgestemd aanbod'*.
9. De gemeente wil de ondersteuning effectief en efficiënt organiseren - *'efficiënte en effectieve ondersteuning'*.
10. De gemeente neemt de regierol in de ondersteuning naar bovengenoemde zelfredzaamheid - *'regierol gemeente'*.

Doelstellingen participatiebeleid

Met de Wet participatiebudget worden de volgende doelen nagestreefd:

- inwoners duurzaam in beweging krijgen door hen te stimuleren om mee te doen aan de betaalde arbeidsmarkt en als dat (nog) niet lukt aan de maatschappij via vrijwilligerswerk of sociale participatie;
- inwoners duurzaam in beweging krijgen door het leveren van maatwerk. Dat betekent dat de persoonlijke omstandigheden van de inwoner en/of de omstandigheden van het huishouden waar deze inwoner deel van uit maakt, bepalend zijn voor de ondersteuning die vanuit de gemeente wordt geboden;
- vrijwilligerswerk of sociale participatie zoveel mogelijk te laten plaatsvinden in de directe leefomgeving en/of de directe woonomgeving van deze inwoners.

2.2 Uitgangspunten en doelstellingen WWB³

De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van voorzieningen voor klanten die niet op eigen kracht aan de slag komen. De wet gaat uit van een algemene plicht tot re-integratie. Iedereen moet re-integreren en slechts in individuele gevallen kan daarvan worden afgeweken.

Klanten met een WWB-uitkering moeten zo snel mogelijk de weg naar werk vinden. Het re-integratieaanbod van de gemeente Katwijk moet zodanig zijn dat uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk in hun eigen bestaan kunnen voorzien.

Invulling aan deze visie wordt momenteel gegeven door de inzet van een uitgewerkt Work First concept, waarbij elke nieuwe werkzoekende direct aan de slag moet gaan met het opdoen van werkervaring en

³ Op dit moment wordt het nieuwe Collegebeleidsprogramma samengesteld, naar verwachting is dit gereed begin 2011. Dit hoofdstuk is daarom gebaseerd op de beschikbare informatie van dit moment en het collegebeleidsprogramma 'Samen aan de slag! 2006-2010'.

werkritme en hij of zij ondersteund wordt bij het zoeken naar een reguliere arbeidsplaats. Wanneer dit niet lukt, wordt maatwerk ingezet.

Uitgangspunten re-integratiebeleid

1. Het voorkomen van instroom (een actieve poortwachtersfunctie).
2. Duurzame uitstroom zo snel en veel mogelijk.
3. Inzet van instrumenten is gericht op de kortste weg naar werk.
4. Als uitstroom nog niet mogelijk is wordt, voor zover mogelijk, actieve inzet van de klant verlangd bij het opstellen en uitvoeren van een (zorg) trajectplan.

Doelstellingen re-integratiebeleid

De aanpak van de re-integratie moet er voor zorgen dat de doelstellingen die gesteld zijn, behaald kunnen worden.

Voor Sociale Zaken zijn de volgende doelstellingen opgenomen in het Collegebeleidsprogramma.

- Degenen die (met of zonder ondersteuning) in staat zijn om te werken, moeten niet buiten het arbeidsproces blijven staan.
- Mensen die niet in staat zijn om de stap naar de arbeidsmarkt te zetten, worden geactiveerd om op een andere manier een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving (sociale activering).
- Zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid op het terrein van werk en inkomen.
- Uitkeringsbestand optimaal beheersen.

Deze algemene doelstellingen zijn in de programmabegroting 2010 uitgewerkt in een aantal concrete indicatoren:

- aantal klanten dat uitstroomt naar werk. De doelstelling voor 2010 en 2011 is 65;
- percentage besteding van het Werkbudget WWB. De doelstelling voor 2010 en 2011 is 95.

2.3 Uitgangspunten en doelstellingen WIJ

De WIJ verplicht gemeenten om te investeren in de arbeidsinschakeling van alle jongeren, ook bij grote afstand tot de arbeidsmarkt. Gemeenten doen jongeren een werkleeraanbod, wanneer zij een WIJ-aanvraag doen.

De doelstelling vanuit de programmabegroting:

- aantal jongeren (tot 23 jaar) met een uitkering. De doelstelling voor 2010 en 2011 is 9.

Duurzame arbeidsparticipatie

Het werkleeraanbod is meer dan het recht op een eenmalige voorziening. Zo nodig is het een reeks van voorzieningen die leiden tot de kortste weg naar duurzame arbeidsparticipatie. Langs welke weg die route loopt, is een individueel gegeven dat wordt bepaald door de afstand van de jongere tot de arbeidsmarkt en de beschikbaarheid van voorzieningen. Onder duurzame arbeidsparticipatie wordt verstaan: de arbeidsinschakeling waarbij jongeren gedurende langere tijd en op eigen kracht aan het arbeidsproces kunnen deelnemen en arbeid verrichten dat past bij hun kennis en vaardigheden of deze kennis en vaardigheden bevordert. De jongere dient op dat punt gebracht te worden dat hij geen ondersteuning van het college meer nodig heeft.

2.4 Uitgangspunten en doelstellingen WI

Deelname aan de samenleving doet ook een beroep op eigen verantwoordelijkheid. Minderheden hebben duidelijk behoefte aan emancipatie en integratie. In sommige gevallen is deelname bij wet- en regelgeving geregeld. Zo zijn inburgeringprogramma's voor nieuwkomers verplicht. Inburgering en integratie reiken verder; ook de directe leefomgeving van de minderheden speelt een rol (Collegebeleidsprogramma).

Eén van de doelstellingen uit het Collegebeleidsprogramma:

- een gemeenschap waar sociale cohesie bestaat en waar minderheden zich uitgenodigd voelen om te integreren.

De doelstellingen uit de programmabegroting:

- aantal vastgestelde 1e (gecombineerde) inburgeringsvoorzieningen voor inburgeraars. Voor 2010 en 2011 is de doelstelling 45.
- aantal deelnames inburgeringsexamen door inburgeringsplichtigen. Doelstelling voor 2010 is 30 en voor 2011 50.

Om participatie, daar waar gewenst dan wel nodig, te kunnen stimuleren zijn de inburgeringsvoorzieningen, naast inburgeringsplichtigen, ook opengesteld voor 'vrijwillige inburgeraars' (inburgeringsbehoefigen) en is de mogelijkheid van invoering van een 'persoonlijk inburgeringsbudget' opgenomen.

3. Doelgroepen & ontheffingenbeleid

3.1 Doelgroep participatiebeleid

De gemeente kan zelf bepalen aan welke (groepen) burgers er een participatievoorziening wordt aangeboden. Hierbij moet rekening gehouden worden met de doelgroepafbakening in de wet.

Katwijk kiest ervoor om het Participatiebudget in te zetten voor burgers van 16 jaar en ouder.

Daarbij wordt wel de nadruk gelegd op inwoners uit Katwijk die:

- > nu (nog) niet meedoen aan de betaalde arbeidsmarkt;
- > met ondersteuning actief zijn op de betaalde arbeidsmarkt;
- > vanwege hun persoonlijke omstandigheden een relatief groot risico lopen om op termijn niet meer mee te kunnen doen aan de betaalde arbeidsmarkt.

3.2 Doelgroep WWB

De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van voorzieningen voor klanten die niet op eigen kracht aan de slag komen. De gemeente dient ervoor te zorgen dat verschillende groepen op een evenwichtige manier aan bod komen. De wet gaat uit van een algemene verplichting tot re-integratie. Iedereen moet gere-integreerd worden en slechts in individuele gevallen kan daarvan afgeweken worden. Personen die algemene bijstand ontvangen, personen met een uitkering op grond van de Anw en niet uitkeringsgerechtigden hebben op grond van artikel 10 WWB een aanspraak op ondersteuning bij het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid en de naar het oordeel van burgemeester en wethouders noodzakelijk geachte voorziening gericht op arbeidsinschakeling.

Indien burgemeester en wethouders een aanvraag afwijzen zullen zij dit met redenen omkleed moeten doen. Tegen deze beslissing staat bezwaar en beroep open voor de belanghebbende.

Doelgroepen en ontheffingenbeleid

De gemeente dient ervoor te zorgen dat verschillende groepen op een evenwichtige manier aan bod komen. Zowel het zittende bestand als de nieuwe instromers moeten zo snel mogelijk op het goede spoor, daar waar mogelijk en gewenst richting werk, worden gezet.

Centraal in de WWB staat het uitgangspunt van werk boven inkomen. Alle inspanningen van de klant en de gemeente dienen te zijn gericht op arbeidsinschakeling. Hieronder wordt verstaan het verrichten van algemeen geaccepteerde arbeid, zonder dat daarbij gebruik wordt gemaakt van een voorziening als bedoeld in artikel 7 lid 1 sub a WWB.

Wanneer betaalde arbeid nog niet aan de orde is dient betrokkene gebruik te maken van door de gemeente aangeboden voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling. Hierbij is optimaal maatwerk mogelijk. Tussen algemeen geaccepteerde arbeid en duurzame inpassing kan een spanningsveld optreden.

Het is aan de gemeente om in het individuele geval een afweging te maken en te beoordelen welk van beide in dat specifieke geval van toepassing is. Wanneer het risico op terugval in de bijstand groot is, ligt het voor de hand om aandacht te schenken aan voorzieningen die dit voorkomen. Een individuele afweging dient hier dan gemaakt te worden.

Voor personen tussen 27 en 65 jaar vindt de gemeente Katwijk het niet wenselijk om groepen uit te sluiten van re-integratie; immers iedereen heeft mogelijkheden en talenten.

Categoriale ontheffingen zijn niet toegestaan; wel kan het college in individuele gevallen om dringende redenen (artikel 9 lid 2 WWB) afzien van het opleggen van re-integratieverplichtingen, voor zover en voor zolang re-integratie niet in redelijkheid mogelijk is.

De gemeente Katwijk maakt gebruik van een Work First aanpak. Alle klanten worden geplaatst op een traject van 12 weken Work First. In hoofdstuk 4 wordt hier nader op ingegaan. Er is een aantal groepen die een ontheffing krijgen voor een Work First traject.

Ontheffingenbeleid Work First

Alle klanten met enig arbeidsmarktperspectief komen in principe in aanmerking voor de Work First aanpak, ongeacht de afstand tot de arbeidsmarkt.

Onder het ontheffingenbeleid vallen de volgende klanten:

- klanten van 57 ½ jaar en ouder, die met de éénmalige beoordeling bij de omklap van de Abw-WWB als niet reëel aanbod zijn beschouwd;
- mensen die blijvend arbeidsongeschikt zijn;
- mensen die tijdelijk arbeidsongeschikt zijn bevonden op basis van een medisch advies;
- alleenstaande ouders met kinderen onder de 5 jaar die een ontheffing van de arbeidsverplichting aanvragen.

De bovengenoemde doelgroepen kunnen wel vrijwillig deelnemen aan een Work First traject. Dit geldt dan vooral voor de doelgroep alleenstaande ouders en klanten van 57,5 jaar en ouder.

Ontheffing arbeidsplicht voor alleenstaande ouders met kinderen onder 5 jaar

De Wet verbeteren arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders (WWB artikel 9a) geldt per 01 januari 2009. De wet regelt voor maximaal zes jaar een recht op ontheffing van de arbeidsverplichting op verzoek van de alleenstaande ouder met een kind jonger dan 5 jaar in combinatie met de scholingsplicht.

Met de wet hebben alleenstaande ouders die de volledige zorg hebben voor ten laste komende kinderen tot 5 jaar *recht* op een ontheffing van de arbeidsverplichting gekregen. Zij moeten deze ontheffing *aanvragen*. Hiermee worden de keuzemogelijkheden in de combinatie van arbeid en zorg voor de alleenstaande ouder benadrukt; zij kunnen gaan werken of zij kunnen een ontheffing van de arbeidsverplichting aanvragen in combinatie met de scholingsplicht.

Tegenover de ontheffing van de arbeidsverplichting staat de verplichting om mee te werken aan scholing/re-integratie. Hieraan wordt invulling gegeven door het plan van aanpak, dat samen met de klant gemaakt wordt. Er zijn verschillende mogelijkheden om de scholings- re-integratieverplichting in te vullen. Er is maatwerk nodig.

Duur van de ontheffing

De maximale periode van ontheffing is zes jaar. De ontheffing is eenmalig, ongeacht het aantal kinderen, de duur en de frequentie van bijstandsverlening. Een langere periode dan zes jaar vergroot de afstand tot arbeidsmarkt en verkleint de kansen op uitstroom. Na een periode van zes jaar ontheffing van de arbeidsverplichting op verzoek of indien in die periode het jongste kind 5 jaar is geworden, gaat in beginsel de arbeidsverplichting gelden. Het college is bevoegd om een tijdelijke, individuele ontheffing van de arbeidsverplichting te verlenen op grond van dringende redenen. Zorgtaken kunnen onder dringende redenen vallen voor zover hiermee geen rekening kan worden gehouden d.m.v. een voorziening. Een dringende reden vanwege zorgtaken kan bijvoorbeeld de zorg voor moeilijk opvoedbare of gehandicapte kinderen zijn. Enkel de zorgtaak is geen dringende reden.

Scholingsplicht

De alleenstaande ouder met een kind onder de 5 jaar die een ontheffing van de arbeidsverplichting heeft aangevraagd, moet voldoen aan de re-integratieverplichting.

Het verzoek om een ontheffing van de arbeidsverplichting is onlosmakelijk gekoppeld aan de scholings- cq. re-integratieplicht. Indien uit houding en gedragingen ondubbelzinnig blijkt dat de alleenstaande ouder deze niet wil nakomen wordt de ontheffing van de arbeidsverplichting niet verleend of wordt deze opgeschort. Binnen zes maanden na de aanvraag van ontheffing stelt het college in ieder geval een plan van aanpak op over de invulling van de aan de alleenstaande ouder aan te bieden voorziening.

De verplichting houdt in het volgen van scholing of een opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij scholing of opleiding naar het oordeel van het college voor de alleenstaande ouder niet haalbaar is of de alleenstaande ouder al beschikt over een startkwalificatie.

Welke scholing in individuele gevallen zal worden aangeboden, is afhankelijk van de individuele omstandigheden en wordt bepaald door het college in samenspraak met de alleenstaande ouder. Indien scholing voor een alleenstaande ouder in het individuele geval niet haalbaar is of als de alleenstaande ouder al een startkwalificatie heeft, blijft de algemene re-integratieverplichting van toepassing. Dat betekent dat ook het onderhouden van de al verworven kennis en vaardigheden noodzakelijk is.

Arbeidsontheffing voor alleenstaande ouders met een gehandicapt kind

Alleenstaande ouders met een gehandicapt kind tot 18 jaar kunnen op individuele gronden worden vrijgesteld van arbeidsplicht. De re-integratieplicht blijft bestaan.

3.3 Doelgroep WIJ

De doelgroep van de WIJ bestaat uit jongeren van 18 tot 27 jaar, die niet leren of werken. Het werkleeraanbod staat ook open voor een bepaalde groep jongeren van 16 of 17 jaar.

De jongere vraagt een werkleeraanbod aan. De eventuele inkomensvoorziening WIJ is hier een afgeleide van en wordt ambtshalve toegekend.

Jongeren die vanaf 01 oktober 2009 een aanvraag WIJ hebben gedaan, vallen rechtstreeks onder de WIJ. De jongeren die al een WWB-uitkering hadden, zijn per 01 juli 2010 omgezet naar de WIJ.

Ontheffing arbeidsplicht voor alleenstaande ouders met kinderen onder 5 jaar

Bij de vormgeving van het werkleeraanbod in de WIJ is speciale aandacht besteed aan alleenstaande ouders, vanwege hun zorgtaken en mogelijke medische en/of fysieke beperkingen. Daarom geldt voor alleenstaande ouders met een ten laste komend kind jonger dan 5 jaar, dat een werkleeraanbod desgevraagd wordt ingevuld door middel van scholing of opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij een dergelijke scholing de krachten of bekwaamheden van de jongere te boven gaan. Daarmee loopt deze regeling parallel met de WWB (artikel 9a WWB). Anders dan in de WWB echter is uit oogpunt van deregulering afgezien van een maximale termijn van 6 jaar. Dit omdat gezien de maximale duur van het werkleerrecht (van 18 tot 27 jaar) deze maximale termijn in de meeste gevallen reeds in de werkleerperiode zal zijn geïncorporeerd.

Gehandicapten

Wanneer een jongere niet kan werken of leren vanwege een ziekte, beperking of psychiatrische problemen, kan toch een beroep gedaan worden op de inkomensvoorziening. Om dan toch een inkomensvoorziening te krijgen moeten deze jongeren voldoen aan de volgende voorwaarden:

- geen of weinig inkomsten. Ook het inkomen en het vermogen van de partner tellen mee voor de inkomensvoorziening;
- wanneer geen recht is op een andere uitkering, bijvoorbeeld een Wajong uitkering;
- de jongere moet een medische verklaring hebben van de dokter. Hierin staat wat de klachten zijn en dat de jongere daardoor niet kan werken of leren.

3.4 Doelgroep WI

Inburgeringsplichtigen

Wie zijn inburgeringsplichtig?

Een vreemdeling die rechtmatig in Nederland verblijft en die:

- a. anders dan voor een tijdelijk doel in Nederland verblijft, of
- b. geestelijk bedienaar is.

Niet inburgeringsplichtig zijn personen die:

1. jonger dan 16 jaar dan wel 65 jaar of ouder zijn;
2. bij inwerkingtreding van de wet 60 jaar of ouder zijn;
3. zich anders dan voor een niet-tijdelijk doel in Nederland willen vestigen;
4. afkomstig zijn uit EU en verdragslanden;
5. ten minste 8 jaar tijdens zijn leerplichtige leeftijd in Nederland hebben gewoond;
6. in het bezit zijn van bepaalde diploma's of certificaten of bewijsstukken waaruit blijkt dat zij aan bepaalde opleidingseisen voldoen.

Vrijwillige inburgeraars

Voor diegenen die niet onder de inburgeringsplicht vallen, kan er toch een dringende maatschappelijke noodzaak zijn om de bestaande inburgeringsachterstand te verminderen. We spreken dan van inburgeringsbehoefte (vrijwillige inburgeraars).

Vanaf 01 januari 2010 is de mogelijkheid van vrijwillige inburgering opgenomen in de Wet Inburgering.

Vrijwillige inburgeraars kunnen van dezelfde mogelijkheden gebruik maken als inburgeringsplichtigen. Dat wil zeggen dat gemeenten aan vrijwillige inburgeraars dezelfde inburgeringsvoorzieningen kunnen aanbieden als aan inburgeringsplichtigen.

Zij kunnen dus een reguliere inburgeringsvoorziening, een gecombineerde voorziening of een

taalkennisvoorziening volgen, maar ook direct opgaan voor het staatsexamen Nederlands als tweede taal.

Ook kunnen vrijwillige inburgeraars een inburgeringsvoorziening ontvangen in de vorm van een persoonlijk inburgeringsbudget. Met een dergelijk budget kan meer maatwerk en meer eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar bij de vormgeving en invulling van zijn inburgeringsprogramma worden bewerkstelligd.

De gemeente Katwijk heeft in haar verordening Wet Inburgering deze mogelijkheid vanaf 03 juni 2010 geregeld.

Ontheffingen

Gemeenten kunnen inburgeringsplichtigen op bepaalde gronden een ontheffing verlenen:

- op lichamelijke en/of psychische gronden of vanwege een verstandelijke handicap;

Gemeenten kunnen iemand op basis van psychische en/of lichamelijke belemmeringen of een verstandelijke handicap ontheffen van de inburgeringsplicht als deze daarom verzoekt en dit heeft aangetoond. Het aantonen dient te gebeuren aan de hand van een medisch advies van een onafhankelijk arts. Op basis van dit advies besluiten gemeenten over het al dan niet verlenen van een ontheffing.

- indien iemand niet in staat wordt geacht tot het behalen van het inburgeringsexamen, maar daarvoor wel aantoonbare inspanningen heeft gepleegd.

De gemeente heeft de bevoegdheid om te ontheffen van de inburgeringsplicht, als de inburgeringsplichtige gedurende een langere periode aantoonbare inspanning heeft verricht om het inburgeringsexamen te behalen, maar daar niet in slaagt. Het verzoek om ontheffing kan niet eerder dan zes maanden voor de termijn waarbinnen de inburgeringsplicht moet zijn voldaan, worden ingediend. Deze termijn is gekozen, omdat de inburgeringsplichtige ten eerste moet aantonen dat hij inspanningen heeft geleverd om het inburgeringsexamen te behalen en ten tweede dat het voor hem redelijkerwijs niet mogelijk zal zijn om daarin te slagen. Op een eerder tijdstip kan nog geen goede beoordeling plaatsvinden. In beginsel vindt de ontheffing plaats op verzoek van de inburgeringsplichtige. Het college kan in bijzondere gevallen overgaan tot ambtshalve toekenning. Mogelijke criteria voor de beoordeling of voldoende inspanning is geleverd, zijn dat betrokkene moet kunnen aantonen een cursus te hebben ingekocht die opleidt naar het vereiste niveau, dat de cursus is gevolgd en afgemaakt en dat hij minstens eenmaal het examen heeft afgelegd. Mogelijke criteria voor de beoordeling of betrokkene redelijkerwijs niet in staat is het inburgeringsexamen te halen, zijn dat hij minstens eenmaal het examen heeft afgelegd en daarmee resultaten heeft bereikt die aanleiding geven te veronderstellen dat hij blijvend niet in staat zal zijn het inburgeringsexamen te halen en dat hij een verklaring kan overleggen van een instelling/deskundige waarin aangegeven wordt dat hij het leervermogen ontbeert om het inburgeringsexamen te halen.

Bovengenoemde criteria vormen geen limitatieve opsomming.

Vrijstellingsmogelijkheden

Inburgeringsplichtigen uit verschillende doelgroepen kunnen onder voorwaarden worden vrijgesteld van de verplichting tot inburgeren. Er bestaan verschillende vrijstellingsmogelijkheden die dit mogelijk maken.

4. Overzicht voorzieningen 2010-2011

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke voorzieningen de gemeente Katwijk in kan zetten voor haar doelgroepen. Daarnaast wordt de werkwijze om deze voorzieningen in te zetten beschreven.

4.1 Werkwijze

De klantmanager in Katwijk is uitvoerder, regisseur en opdrachtgever. De klantmanagers voeren zowel het werk- als het inkomensgedeelte uit. Voor het werkgedeelte doen zij gedeeltelijk de re-integratie zelf en gedeeltelijk wordt dit uitbesteed aan re-integratiebedrijven. Daarnaast voeren zij ook de Wet Inburgering uit.

De gemeente Katwijk wil integrale dienstverlening voor haar burgers. Bij een organisatie die de burger centraal stelt, past een integrale, vraaggerichte manier van werken.

De gemeente Katwijk heeft bij het vastleggen van het Dienstverleningsconcept het volgende vastgelegd: *“De gemeente stelt een optimale, laagdrempelige dienstverlening aan de burger centraal. Integrale dienstverlening vormt het uitgangspunt, ondersteund door goede faciliteiten en instrumenten op maat.”*

Een klantmanager heeft bij zijn werk te maken met een groot aantal klanten, met elk hun eigen soort re-integratie- of inburgeringstraject.

De klantmanagers kennen hun klanten goed. Doordat zij op huisbezoek gaan bij de klanten, waardoor zij dicht bij de klant staan en alle leefgebieden goed in samenhang in beeld hebben. Hierdoor kunnen zij een afgewogen besluit nemen over de in te zetten (re-integratie- en inburgerings-) middelen.

Het integrale klantmanagement heeft voordelen, waar de gemeente Katwijk aan hecht:

- de klant heeft één aanspreekpunt;
- de klantmanager heeft het totale overzicht over de klant;
- de klantmanager bouwt een intensieve relatie met de klant op;

Door deze manier van werken wordt ook de samenhang tussen inburgering en re-integratie vorm gegeven.

Participatieladder

Economische zelfstandigheid is het hoogste doel. Maar niet het enige. Neem bijvoorbeeld de uitkeringsgerechtigde die vanuit een teruggetrokken bestaan de stap zet naar vrijwilligerswerk. Ook dat is een resultaat dat telt, maar dat in veel discussies over het nut van re-integratie over het hoofd wordt gezien. Juist ook om dergelijke aansprekende resultaten te kunnen registreren is landelijk de participatieladder ontwikkeld.

De participatieladder meet dus niet alleen hoeveel mensen er in slagen betaald werk te vinden, maar bijvoorbeeld ook welke klanten werken met behoud van uitkering of deelnemen aan een cursus. De participatieladder is daardoor een geschikt instrument om in de volle breedte van re-integratie, inburgering en educatie een beeld te krijgen hoe de doelgroep zich ontwikkelt. Tegelijkertijd biedt de participatieladder een handvat bij de beantwoording van vragen als: van welke klanten verwachten we nog vooruitgang; wie kan nog stijgen op de ladder; kunnen we terugval voorkomen? Hoe effectief is ons gemeentelijk participatiebeleid en hoe kan dat nog beter?

Wat biedt de participatieladder:

- meer duidelijkheid over de samenstelling van het klantenbestand;
- materiaal voor vergelijking met collega's;
- meer zicht op de resultaten van het participatiebeleid; welke maatregelen hebben het meest effect en voor wie?;
- aanknopingspunten voor nieuw beleid of specifieke aandacht voor bepaalde klanten.

In Katwijk wordt al gewerkt met een soortgelijke indeling voor WWB- en WIJ-klanten (Matchcare; de werk en competentiemodule).

1. Direct bemiddelbaar
2. Re-integratie
3. Arbeidsparticipatie
4. Maatschappelijke participatie
5. Zorg

Dit is vergelijkbaar met de categorieën die gebruikt worden in de participatieladder.

1. Betaald werk
2. Betaald werk met ondersteuning
3. Onbetaald werk
4. Deelname aan georganiseerde activiteiten
5. Sociale contacten buitenshuis
6. Geïsoleerd

Categorie 5 en 6 vallen onder Zorg, de rest is vergelijkbaar.
Deze manier van registratie en klantbenadering zal verder ontwikkeld worden.
Daarbij zal waar mogelijk aangesloten worden bij de landelijke participatieladder.

Jongerenloket

De verslechterde economische situatie heeft tot een sterk gestegen werkloosheid geleid. Eén groep is hierdoor in het bijzonder getroffen: de jongeren. Onder jongeren kan een onderscheid gemaakt worden tussen jongeren met een startkwalificatie en jongeren zonder een startkwalificatie. Voorkomen moet worden dat de groep jongeren door langdurige werkloosheid de aansluiting op de arbeidsmarkt mist en bij aantrekking van de economie wordt gepasseerd door recenter afgestudeerde jongeren met een startkwalificatie. Een instrument dat hierbij ingezet wordt is het VSV-jongerenloket.

Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (VSV) is één van de speerpunten van Holland Rijnland. In dat kader werkt een aantal organisaties op het gebied van opleiding, werk en zorg in de regio samen om het voortijdig schoolverlaten (VSV) terug te dringen. Met dit doel hebben de afdeling Sociale Zaken van de gemeente Katwijk en de ISD Bollenstreek, het UWV WERKbedrijf Duin- en Bollenstreek, de ROC's en ID-college en het RBL - in navolging van de Leidse regio - het initiatief genomen tot de oprichting van een vestiging van het Jongerenloket in de Duin- en Bollenstreek. De sluitende aanpak van voortijdig schoolverlaten staat hier centraal.

Het doel is dat de jongeren zo snel mogelijk terug naar school gaan of dat zij een leer/werktraject volgen, waarbij werk gecombineerd wordt met het behalen van een startkwalificatie.

Alle jongeren tot 23 jaar worden door het jongerenloket bemiddeld naar werk en/of school.

De jongeren tussen de 23 en 27 jaar worden door klantmanagers van de gemeente Katwijk bemiddeld naar werk. De werkwijze van het Jongerenloket wordt op dit moment geëvalueerd. Afhankelijk daarvan zal de doelgroep eventueel uitgebreid worden voor het Jongerenloket en worden alle jongeren tot 27 jaar bemiddeld door het Jongerenloket.

4.2 Voorzieningen WWB

Work First trajecten

Wat is Work First?

Work First is een veelgehoorde term, maar wat is het nu concreet?

Work First is een concept dat ervan uitgaat dat iedereen iets kan⁴. Het verkrijgen van betaald werk staat daarbij voorop. Onder een Work First-aanpak wordt verstaan dat klanten direct werk aangeboden krijgen in plaats van- of met behoud van uitkering, in afwachting van vervolgactiviteiten. Als het uitstromen naar de reguliere arbeidsmarkt ondanks de inspanningen niet meteen lukt, wordt van de klant verwacht dat hij verder hard blijft werken aan het verkrijgen van betaald werk. Dat kan door middel van het verrichten van werkactiviteiten, het opdoen van werkervaring, maar ook het volgen van scholingsactiviteiten en/of het verrichten van 'sociale activering' activiteiten. Het is een concrete aanpak gericht op werk, duidelijkheid en snelheid, waarbij in veel gevallen het verplicht deelnemen aan een werkactiviteit voor een substantieel deel van de werkweek centraal staat ter bevordering van de re-integratiekansen op de reguliere arbeidsmarkt. Bij Work First wordt alle energie ingezet om werkzoekenden zo min mogelijk afstand tot de arbeidsmarkt te laten krijgen en zo snel mogelijk weer aan een reguliere baan te helpen.

De klanten die een uitkering aanvragen kunnen rechtstreeks geplaatst worden op Work First in een werkplaats. Daar worden zij begeleid bij het vinden van regulier werk en wordt in een werksetting een diagnose gesteld. Klanten worden nog voordat de uitkering is toegekend, geplaatst op een Work First traject. De activiteiten starten dus op, nog voordat de uitkering is toegekend. Op deze manier kunnen klanten zo snel mogelijk weer een werkritme op doen of behouden. Wanneer zij niet binnen 12 weken een reguliere baan kunnen vinden, worden zij op een vervolgtraject geplaatst. Ook klanten uit het zittende bestand kunnen geplaatst worden via deze methodiek.

Snelheid moet het gehele proces kenmerken en is bepalend voor de uitstroomkansen.

Het is daarom van belang dat er heldere afspraken gemaakt worden met het UWV WERKbedrijf. Daar meldt de klant zich immers om een uitkering aan te vragen. Klanten worden meteen na de aanvraag doorverwezen naar Work First. Hierover zijn afspraken gemaakt met het UWV WERKbedrijf.

⁴ Work First op instrumenteel niveau, Stimulansz juni 2005.

Het beperken van de instroom staat als doel voorop. De ervaring is dat:

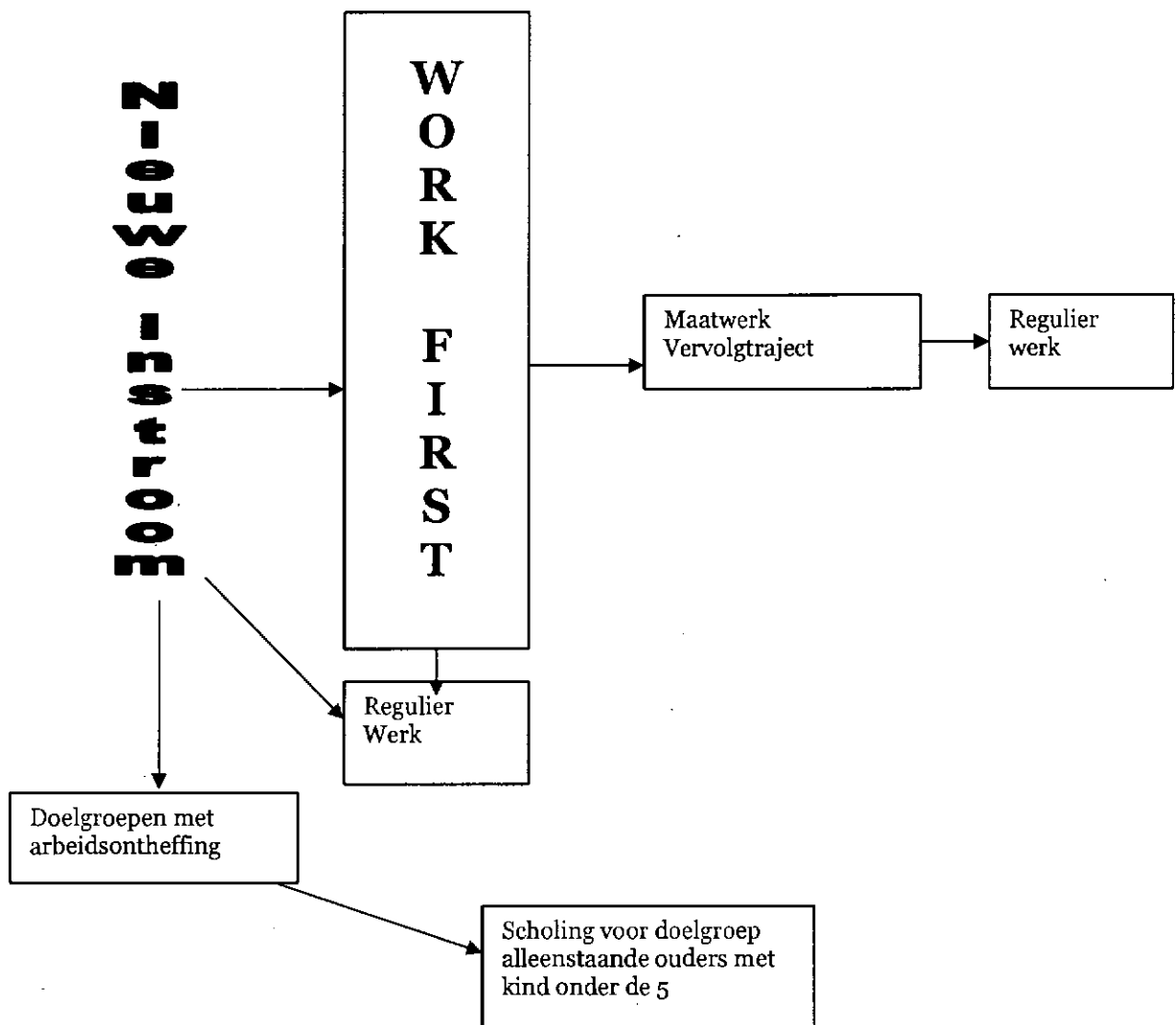
- de klant die op eigen kracht werk kan vinden zal afzien van gemeentelijke ondersteuning op het gebied van werk en inkomen;
- bemiddelbare klanten zo snel mogelijk uitstromen naar regulier werk;
- de niet-willers en potentiële fraudeurs ontmoedigd worden om de bijstandsaanvraag door te zetten;
- er voldoende informatie over de klant wordt verkregen om een vervolgtraject op maat samen te stellen, indien de poortwachtersaanpak niet tot uitstroom heeft geleid.

De uitvoering van de Work First trajecten in de gemeente Katwijk wordt gedaan door Mareflex (ingekocht via een openbare Europese aanbesteding). Het contract met Mareflex loopt tot 01 oktober 2011.

Wanneer klanten in een periode van 12 weken geen reguliere arbeid hebben gevonden, worden zij doorgeleid naar een vervolgtraject. Deze vervolgtrajecten zijn ook via een openbare Europese aanbesteding ingekocht bij Mareflex en bestaan uit drie mogelijkheden:

1. werkstage;
2. zorgtrajecten;
3. detachering.

Mocht dit niet goed aansluiten bij de behoeften van de klant, dan wordt maatwerk ingezet. In het onderstaande model wordt de aanpak schematisch weergegeven.

Maatwerk

Maatwerk heeft de afgelopen jaren een steeds belangrijkere plaats ingenomen. Als vervolg op een Work First traject geeft een traject op maat voor de klant perspectief op uitstroom. De maatwerktrajecten variëren net zoals de klanten dat doen; van een opleiding tot buschauffeur met een baangarantie tot een voorzichtige start maken om weer deel te nemen aan de maatschappij met een beweegprogramma.

Werkgeversbenadering/werkmakelaar

De gemeente heeft een zogenoemde 'werkmakelaar' ingezet om de doelgroep "direct bemiddelbare werkzoekenden" aan het werk te helpen. De werkmakelaar houdt contact met de werkgevers en levert maatwerk. Omdat de lijnen kort zijn (zo min mogelijk bureaucratie) kan een werkzoekende snel in contact worden gebracht met een werkgever. De werkmakelaar kan samen met de klantmanager verschillende re-integratie middelen inzetten. De werkmakelaar ontwikkelt daarnaast een werkgeversbenadering samen met de klantmanagers, zodat de werkgevers op een gestructureerde doordachte manier benaderd kunnen worden.

Wat is een werkmakelaar?

De werkmakelaar is het vaste aanspreekpunt voor werkgevers en werkzoekenden. Hij helpt werkzoekenden bij het vinden van een baan of het starten van een eigen bedrijf. Met zijn kennis van de branche en zijn kennis van het personeelsaanbod in de regio helpt hij werkgevers met het vervullen van vacatures. En helpt hij klanten van sociale zaken een baan te vinden.

De doelstelling van de werkmakelaar is om WWB- en WIJ-klanten zo snel mogelijk in hun eigen inkomen te laten voorzien. 1 november 2010 wordt de functie van werkmakelaar geëvalueerd. Op basis van de resultaten van deze evaluatie wordt een besluit genomen over het al dan niet voortzetten van deze werkwijze.

Participatiebanen

Participatiebanen zijn tijdelijke, onbeloonde, additionele werkzaamheden die met behoud van uitkering kunnen worden verricht door uitkeringsgerechtigden die vooralsnog niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Uitkeringsgerechtigden die deelnemen aan een participatiebaan hebben na zes maanden recht op een premie en op scholing.

In 2009 is gestart met de inzet van vijf participatiebanen binnen de muren van het gemeentehuis. Vijf uitkeringsgerechtigden zijn gestart in de functie van gastvrouw en archiefmedewerker. De voorwaarden voor de participatiebanen zijn opgenomen in de re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ. In 2010 worden deze banen voortgezet.

Doel is om nog meer van deze participatiebanen te creëren, ook buiten de muren van het gemeentehuis. Dit is met name een instrument voor de klanten die zeer ver van de arbeidsmarkt afstaan. Het helpt hen weer te participeren in de maatschappij en stapje voor stapje de weg naar betaald werk weer terug te vinden.

Loonkostensubsidie

Loonkostensubsidie is een instrument dat steeds meer ingezet wordt. Het is bedoeld voor een bepaalde periode, waarbij van de werkgever wordt verwacht dat na de afbouw van de loonkostensubsidie, de werknemer in dienst wordt genomen. Hiermee wordt het risico voor de werkgever in de eerste periode weggenomen en kan de werknemer zich bewijzen en een reguliere baan bemachtigen.

Schuldhelpverlening

Veelal is schuldenproblematiek bij een klant een belemmering om (weer) aan het werk te gaan. Het is dan van belang dit in een zo vroeg mogelijk stadium aan te pakken. Het vergroot de slagingskans van de re-integratie.

Aan de klant kunnen producten in het kader van schuldhelpverlening worden aangeboden. Voorbeelden hiervan zijn: preventie, intake, cursussen, advies, begeleiding, bemiddeling, nazorg, verklaring voor de wettelijke schuldsanering (Wsnp).

Schuldhelpverlening maakt dan onderdeel uit van het traject gericht op arbeidsinschakeling. Om die reden is bij klanten met een ontheffing van de arbeidsverplichting die niet binnen afzienbare tijd zicht op werk hebben, een beroep op schuldhelpverlening als voorziening in het kader van arbeidsinschakeling niet mogelijk.

Projecten

Naast de maatwerktrajecten per klant, worden er daar waar mogelijk ook trajecten per groep klanten ingezet. Wanneer een groep klanten met soortgelijke behoeften baat bij een traject kan hebben en het groepsproces ook een bijdrage aan het succes kan leveren, worden trajecten per groep klanten ingezet. Een groep bestaat over het algemeen uit minimaal 8 en maximaal 16 personen. Hieronder wordt een aantal van deze projecten kort belicht.

- **Beweegprogramma voor de 'moeilijke' doelgroep**
In september 2009 is een groep van ca 20 uitkeringsgerechtigden gestart met een programma, waarbij vanuit de beweging en de sport de weg naar de arbeidsmarkt teruggevonden moet worden. Nadat de deelnemers letterlijk en figuurlijk in beweging zijn gebracht, wordt er naast het bewegingsprogramma gewerkt aan de re-integratie. Begin 2010 is er een nieuwe groep gestart; de eerste groep bouwt het programma af met terugkomdagen en werkt verder aan de re-integratie.
- **Traject voor alleenstaande ouders**
Een andere groep die een aanzienlijk deel van de klanten in Katwijk vormt zijn de alleenstaande ouders. Voor die groep is een speciaal traject gestart waarbij maatwerk voorop staat. Het is een persoonsgerichte combinatie van verwerving van een betaalde functie, begeleiding en scholing, waarbij gebruik wordt gemaakt van een combinatie van individuele coaching en groepsprocessen.

In ontwikkeling zijn de volgende projecten

- **Educheque: een persoonlijk opleidingsbudget**
Onderzocht wordt of een persoonlijk opleidingsbudget ingezet kan worden om de re-integratie te bevorderen. Educheque biedt de mogelijkheid om aan klanten een cheque aan te bieden, waarmee zij zelf een opleiding kunnen kiezen. Dit bevordert de motivatie en de zelfredzaamheid en vergroot de kansen op de arbeidsmarkt.
- **Traject voor de doelgroep met psychische problemen**
Een aanzienlijk deel van de klanten heeft te maken met psychische beperkingen. Voor deze doelgroep wordt in 2010 gestart met een traject dat speciaal voor deze groep dagbesteding en zorg kan bieden, zodat ook deze groep kan meedoen in de maatschappij.

4.3 Voorzieningen WIJ

Inhoud werkleeraanbod

Het begrip 'werkleeraanbod' moet ruim worden uitgelegd. Het werkleeraanbod kan allerlei vormen hebben, variërend van een reguliere baan tot vakgerichte scholing of een combinatie van beide. Een werkleeraanbod kan ook bestaan uit voorzieningen die nodig worden geacht op weg naar arbeidsinschakeling, zoals een sollicitatietraining, een cursus gericht op de ontwikkeling van werknemersvaardigheden, een stageplaats, sociale activering en gesubsidieerde arbeid. Het gehele instrumentarium van de WWB kan ook ingezet worden voor de WIJ. Er zijn een paar uitzonderingen:

1. participatiebanen kunnen niet ingezet worden voor WIJ-ers;
2. regulier onderwijs dat door het Rijk bekostigd wordt, is uitgezonderd als werkleeraanbod;
3. een premie voor de arbeidsinschakeling is niet beschikbaar voor jongeren;
4. financiële vrijlating van inkomsten bij deeltijdwerk is niet mogelijk.

Het college bepaalt de inhoud van het werkleeraanbod. Dat geldt ook voor de vraag of het accent komt te liggen op werken of leren. Gelet op de duurzame arbeidsparticipatie als einddoel heeft werken de hoogste prioriteit als de jongere daartoe in staat is. Zijn er echter belemmeringen op de weg daar naar toe, dan kunnen allerlei voorzieningen ingezet worden om dat einddoel te bereiken. Van belang is daarbij dat de startkwalificatie binnen het werkleeraanbod een ijkpunt vormt, omdat deze in belangrijke mate kan bijdragen aan duurzame arbeidsparticipatie. Het is aan de gemeente overgelaten om te beoordelen in hoeverre de jongere in staat moet worden gesteld een dergelijke kwalificatie te behalen of anderszins scholing te ontvangen die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert.

In artikel 5 van de verordening werkleeraanbod WIJ van de gemeente Katwijk worden de beschikbare voorzieningen genoemd:

- ondersteuning bij een beroep op maatschappelijke opvang of medische zorg;
- ondersteuning bij maatschappelijke participatie;
- arbeidsactivering-toeleiding;
- sociale activering;
- stages bij bedrijven of instellingen;
- opleidingen die de toegang tot de arbeidsmarkt bevorderen;
- gesubsidieerd werk;
- nazorg bij arbeidsinschakeling;
- voorbereidingstraject voor zelfstandige arbeid;
- diagnose-instrumenten;
- ondersteunende instrumenten, waaronder kinderopvang, schuldhulpverlening, onderzoeken door deskundigen en taal- en beroepsgerichte scholing.

Dit is een ruim aanbod waarbij maatwerk voor klanten ingezet kan worden.

Duurzame arbeidsparticipatie

In de WIJ hebben jongeren een individueel recht op een werkleeraanbod. Dat is meer dan een recht op een eenmalige voorziening. Zo nodig is het een recht op een reeks voorzieningen gericht op de kortste weg naar duurzame arbeidsparticipatie. Langs welke route die weg verloopt, is een individueel gegeven dat wordt bepaald door de afstand van de jongere tot de arbeidsmarkt en de beschikbaarheid van voorzieningen.

Onder duurzame arbeidsparticipatie wordt verstaan de arbeidsinschakeling waarbij de jongeren gedurende langere tijd en op eigen kracht aan het arbeidsproces kunnen deelnemen en arbeid verrichten dat past bij hun kennis en vaardigheden of deze kennis en vaardigheden bevordert. Tot dat punt is bereikt, is de gemeente verplicht de jongeren (bij herhaling) een werkleeraanbod te doen gericht op arbeidsinschakeling. Er is nadrukkelijk voor gekozen om niet bij voorbaat te bepalen hoe lang de algemeen geaccepteerde arbeid zou moeten duren, voordat over 'duurzame arbeidsparticipatie' kan worden gesproken. De jongere dient op het punt gebracht te worden dat hij geen ondersteuning van het college meer nodig heeft.

Maatwerk

Uitgangspunt is dat maatwerk geleverd wordt: dat het werkleeraanbod wordt afgestemd op de omstandigheden, krachten en capaciteiten van de jongere. De wensen van de jongere worden betrokken bij het vormgeven van het werkleeraanbod. Het college is verplicht de wensen vast te leggen in de rapportage die ten grondslag ligt aan het werkleeraanbod en dient daarbij tevens aan te geven op welke wijze die wensen bij het werkleeraanbod betrokken zijn.

Werken en leren niet direct mogelijk

Wanneer een werkleeraanbod bestaande uit werken en/of leren niet direct mogelijk is, dient een aanbod gedaan te worden dat op termijn perspectief biedt op arbeidsinschakeling. Dat kan betekenen dat voorzieningen worden ingezet in de vorm van zorg- of hulpverlening, waarbij ook aandacht kan worden besteed aan belemmerende factoren, zoals psychische, sociale of cognitieve problemen. Het werkleeraanbod omvat immers het geheel aan re-integratievoorzieningen, dat gericht is op duurzame arbeidsparticipatie. Is de jongere naar het oordeel van het college geheel niet in staat om redenen van lichamelijke, psychische of sociale aard, uitvoering te geven aan een werkleeraanbod, dan kan daarvan vooralsnog van worden afgezien (artikel 17, tweede lid WIJ).

Actieplan jeugdwerkloosheid

Om te voorkomen dat net als in de jaren tachtig van de vorige eeuw jongeren jarenlang werkloos raken en de aansluiting met de arbeidsmarkt definitief verliezen heeft het kabinet een actieplan jeugdwerkloosheid opgesteld. Het Rijk stelt in de periode 2009-2011 extra middelen beschikbaar om de verwachte jeugdwerkloosheid aan te pakken. Het Rijk heeft er daarbij voor gekozen om op regionaal niveau een actieplan te laten opstellen. De regio's worden gevormd door de werkgebieden van de 30 zogenaamde UWV plus vestigingen. Onze regio omvat de 15 Holland Rijnland gemeenten. De gemeente Leiden treedt als gemeente met zo'n plusvestiging op als trekker van het actieplan. Het actieplan is tot stand gekomen in samenwerking met alle Holland Rijnland gemeenten, tevens zijn van meet af aan de werkgevers rechtsreeks betrokken bij het actieplan. In een convenant van het ministerie van SZW is de uitvoering van het actieplan bekrachtigd.

De gemeente Leiden is de budgethouder van het actieplan, er is een projectleider die onder verantwoordelijkheid van de wethouder van de gemeente Leiden werkt.

De acties uit het plan zijn gericht op het voorkomen van werkloosheid bij jongeren. Daarnaast wordt door middel van verschillende acties geprobeerd jongeren terug te leiden naar school of toe leiden naar werk.

4.4 Voorzieningen WI

Opleiding tot het inburgeringsexamen

Op basis van de WI liggen contracten met aanbieders van inburgeringsvoorzieningen vast tot 01 september 2011. Deze contracten beperken zich sec tot het aanbieden van voorzieningen die opleiden tot het inburgeringsexamen. De contracten dateren van 2007. De laatste verruimingen van de inburgeringsmogelijkheden, binnen de WI, zijn daarin niet opgenomen. Het betreft hier de mogelijkheid tot het opleiden voor het staatsexamen Nederlands als tweede taal I of II (nt2) of voor een beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs (de zogenoemde taalkennisvoorziening). De contracten zijn gesloten vóór de inwerkingtreding van de Wet participatiebudget.

Er is een aanbod voor drie niveaus laag-, midden-, en hoogopgeleiden.

Binnen de niveaus zijn er vier profielen beschikbaar, te weten de profielen:

- Maatschappelijke participatie,
- OGO (Opvoeding, gezondheid en onderwijs),
- Ondernemerschap,
- Werk.

De voorzieningen zijn ingekocht bij drie aanbieders; Agens, Capabel en het ID-college.

Heemskerk academy

Vooruitlopend op de openstelling voor de vrijwillige inburgeraars, is in 2010 gestart met ondersteuning van de vrijwillige inburgeraars die deelnemen aan de Heemskerk academy bij Heemskerk BV.

Heemskerk BV investeert, met de Heemskerk academy, veel in haar werknemers. Onder die werknemers bevinden zich ook inburgeringsbehoefigen (vrijwillige inburgeraars). De kosten voor Heemskerk met betrekking tot de Heemskerk academy zijn hoog. De academy leidt minimaal op tot een MBO-niveau. In de opleiding naar niveau 1 kan de taalcomponent NT2, mede van belang voor de inburgering, worden meegenomen. Het gaat hier om zogenoemde BBL-opleidingen (beroepsbegeleidende leerweg).

Het kenmerkende van een BBL-opleiding is dat deelnemers een aantal dagen per week bij een leerbedrijf werken en één dag naar school gaan. Een aantal inburgeringsbehoefigen wordt door Heemskerk, als werkgever, in de gelegenheid gesteld om, naast de gerichte bedrijfsopleiding, tegelijkertijd succesvol in te burgeren. Het is hier dat de belangen van Heemskerk en de gemeente elkaar raken. De gemeente heeft, met betrekking tot het inburgeren van haar inwoners, een verantwoordelijkheid en krijgt daarvoor van het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Met het aanmerken van de opleiding aan de Heemskerk academy als een inburgeringsvoorziening, wordt Heemskerk gedeeltelijk gecompenseerd in de kosten die zij op dit punt maakt. De compensatie is bedoeld voor de inburgeringscomponent binnen de opleiding.

Instapcursus

Een instapcursus is een laagdrempelige cursus van maximaal 6 maanden bedoeld om potentiële vrijwillige inburgeraars en verplichte inburgeraars bewust te maken van het nut en de noodzaak van alfabetisering of inburgering. Met een instapcursus worden verschillende doelen beoogd.

Ten eerste heeft een aantal potentiële vrijwillige inburgeraars een grote afstand tot een alfabetiseringscursus of inburgeringstraject. Door het volgen van een instapcursus worden de deelnemers gestimuleerd en gemotiveerd om door te stromen naar een alfabetiseringscursus of inburgeringstraject. De instapcursus biedt een veilige omgeving en de eerste ervaringen met het leren van de Nederlandse taal worden opgedaan. Ten tweede richt de gemeente Katwijk zich dit jaar meer op de werving van vrijwillige inburgeraars. De instapcursussen bieden een mogelijkheid om de vrijwillige inburgeraars te bereiken. De gemeente heeft de regie bij het aanbieden van de instapcursussen. SSM en Factor W bieden in Katwijk de instapcursussen aan.

Persoonlijk inburgeringsbudget (PIB)

Vanaf 01-01-2010 bestaat de mogelijkheid om een persoonlijk inburgeringsbudget in te voeren. Deze mogelijkheid heeft de gemeente Katwijk vastgelegd in haar verordening Wet Inburgering. Het geldt voor zowel de inburgeringsplichtigen als de vrijwillige inburgeraars.

5. Premies en vergoedingen

5.1 Premies voor WWB-klanten

De WWB biedt de gemeente de mogelijkheid om klanten per kalenderjaar een premie te verstrekken van maximaal € 2.229,- (*norm 01 januari 2010*) met het oog op het bevorderen van positief gedrag gericht op uitstroom naar werk. De premie moet in één bedrag worden uitgekeerd en mag niet in termijnen worden verstrekt. Het is ook niet de bedoeling dat de premie een structureel karakter krijgt. Voor elke nieuwe premie moet een nieuw besluit genomen worden op basis van nieuwe omstandigheden in het re-integratietraject van de klant.

Van deze mogelijkheid wordt gebruik gemaakt.

1. Het college kan uitstroompremies beschikbaar stellen in de volgende gevallen:

a. bij het aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid, niet zijnde gesubsidieerde arbeid.

De uitkeringsgerechtigde die arbeid in dienstbetrekking op de reguliere arbeidsmarkt aanvaardt waarmee volledig in de kosten van bestaan kan worden voorzien en die onmiddellijk voorafgaand aan zijn indiensttreding tenminste 12 maanden ononderbroken uitkering voor levensonderhoud heeft ontvangen op grond van de WWB, de IOAW of IOAZ, ontvangt een éénmalige voltijd premie van maximaal € 2.229,- (*norm 01-01-2010*). Dit bedrag geldt voor echtparen. Voor alleenstaande ouders geldt een bedrag van maximaal 70% van € 2.229,- = € 1.560,-. Voor alleenstaanden geldt een bedrag van maximaal 50% van € 2.229,- = € 1.114,50.

De éénmalige premie wordt eveneens verstrekt aan degene die gesubsidieerde arbeid verricht in het kader van de WIW of het besluit ID zoals deze regelingen van toepassing waren voor 1 januari 2004 en die aansluitend arbeid in dienstbetrekking aanvaardt, waarmee volledig in de kosten van bestaan kan worden voorzien. De voltijd premie kan niet hoger zijn dan het hierboven naar leefsituatie (echtpaar, alleenstaande ouder, alleenstaande) gedifferentieerde bedrag.

De uitkeringsgerechtigde die arbeid in dienstbetrekking op de reguliere arbeidsmarkt aanvaardt of behoudt waarmee niet volledig in de kosten van bestaan kan worden voorzien en die niet (meer) in aanmerking komt voor een vrijlating van inkomsten als bedoeld in artikel 31, tweede lid onder o van de wet en onmiddellijk voorafgaand aan zijn indiensttreding tenminste 12 maanden ononderbroken uitkering voor levensonderhoud heeft ontvangen op grond van de WWB, de IOAW of IOAZ ontvangt een éénmalige deeltijdpremie per kalenderjaar. Het bedrag van deze premie wordt als volgt berekend: hoogte van de besparing van de netto uitkering + 25% extra daarvan, met een maximum van € 187,- op maandbasis. De deeltijdpremie kan niet hoger zijn dan de besparing op de uitkering in 12 maanden, en draagt maximaal het hierboven bij de voltijd premie naar leefsituatie (echtpaar, alleenstaande ouder of alleenstaande) gedifferentieerde bedrag.

b. bij het aanvaarden van arbeid, als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 14 van de re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ.

De uitkeringsgerechtigde die arbeid aanvaardt als bedoeld in de artikelen 10 tot en met 12 van de re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ, waarmee volledig in de kosten van bestaan kan worden voorzien en die onmiddellijk voorafgaand aan zijn indiensttreding tenminste 12 maanden ononderbroken uitkering voor levensonderhoud heeft ontvangen op grond van de WWB, de IOAW of IOAZ, ontvangt een éénmalige premie van € 2.229,-. Dit bedrag geldt voor echtparen. Voor alleenstaande ouders geldt een bedrag van 70% van € 2.229,- = € 1.560,-. Voor alleenstaanden geldt een bedrag van 50% van € 2.229,- = € 1.114,50.

Voorwaarde premies

De voltijd premie wordt slechts éénmaal gedurende of na afloop van een uitkeringsperiode of het desbetreffende dienstverband toegekend en wel bij aanvang van de dienstbetrekking, onder overlegging van een afschrift van de arbeidsovereenkomst waaruit dient te blijken dat deze tenminste voor zes maanden is aangegaan.

Een deeltijdpremie wordt slechts éénmaal achteraf verstrekt, aan het einde van het kalenderjaar.

c. bij het deelnemen aan sociale activering als bedoeld in artikel 10 van de re-integratieverordening WWB, IOAW, IOAZ.

De uitkeringsgerechtigde die een maatschappelijk nuttige activiteit (als onderdeel van een re-integratietraject) heeft verricht, heeft recht op een éénmalige premie van maximaal € 764,- (*norm 01-01-2010*). De premie wordt slechts éénmaal per jaar verstrekt. Op grond van individuele omstandigheden kan elk jaar worden bezien of de uitkeringsgerechtigde in aanmerking komt voor een éénmalige premie.

- d. bij het met goed gevolg afronden van scholing, als bedoeld in artikel 15 van de re-integratieverordening WWB, IOAW, IOAZ.

De uitkeringsgerechtigde die een vorm van scholing met goed gevolg afrondt, heeft recht op een éénmalige premie van maximaal € 583,-. De premie wordt slechts éénmaal per jaar verstrekt, ook al worden er in het betreffende jaar meerdere scholingsactiviteiten afgerond.

Elke klant die deelneemt aan een re-integratietraject, gericht op uitstroom naar (gesubsidieerd) werk c.q. algemeen geaccepteerde arbeid, komt voor betaling van de premie in aanmerking, nadat een in een trajectplan opgenomen deeltraject met succes is afgesloten. Te denken valt hierbij aan het behalen van een diploma na het met succes afsluiten van een (arbeidsmarktgerichte) opleiding.

- e. bij het vervullen van een participatiebaan gedurende zes maanden, zoals bedoeld in artikel 11 van de re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ.

De uitkeringsgerechtigde die voldoende meewerkt, krijgt een premie van € 557,- per zes maanden. Deze premie wordt iedere zes maanden beoordeeld en bij een positieve beoordeling toegekend.

Vergoedingen voor WWB-klanten & WIJ-klanten

Het college kan een vergoeding verstrekken voor de kosten die de belanghebbende moet maken in het kader van het volgen van een arbeidsmarktgerichte re-integratieactiviteit. Het gaat hierbij om kosten, die noodzakelijk en aantoonbaar zijn, en die in redelijkheid niet ten laste van de belanghebbende kunnen komen. Er moet voor deze kosten geen andere voorliggende voorziening zijn. Voorts moet sprake zijn van de goedkoopste adequate oplossing.

1. Het college verstrekt een vergoeding voor werkelijk gemaakte en aantoonbare kosten betreffende:
 - a. reiskosten buiten de gemeente Katwijk
In individuele gevallen kan hierop maatwerk geleverd worden.
 - b. kinderopvang
De kosten die niet vergoed worden door de kinderopvangtoeslag (belastingdienst) worden vergoed op grond van de bijzondere bijstand of het Participatiebudget (re-integratiebudget).
 - c. sollicitatiekosten
Noodzakelijke sollicitatiekosten worden vergoed voor zover de werkgever de kosten niet betaalt.
Te denken valt aan reiskosten naar een werkgever buiten de gemeente.

5.2 Premies WIJ

In de WIJ is het uitgangspunt dat jongeren kunnen werken en/of leren en dit ook moeten doen en dat hier geen financiële stimulans bij past. Daarom worden aan jongeren geen premies verstrekt.

5.3 Premies en vergoedingen WI

Op basis van de wet moet iedere inburgeringsplichtige, die van de gemeente een voorziening krijgt, een eigen bijdrage betalen. Dit is dwingend voorgeschreven. De gemeente heeft geen beleidsruimte om daar van af te wijken. De eigen bijdrage bedraagt € 270,-. Voor het overige hebben de inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars, die een voorziening krijgen, verder niets financieels aan de voorziening bij te dragen.

Voor minder draagkrachtige inburgeringsplichtigen kan de eigen bijdrage een financieel obstakel zijn. Omdat de Wet inburgering voor de Wet werk en bijstand als een passende toereikende voorziening is aangemerkt voor wat betreft de eigen bijdrage, kan in beginsel geen bijzondere bijstand ten behoeve van de eigen bijdrage verleend worden. Alleen als er sprake is van een samenloop van deze kosten met andere noodzakelijke kosten, die voortvloeien uit bijzondere individuele omstandigheden, kan de gemeente een uitzondering maken en de eigen bijdrage betrekken bij de beoordeling van het recht op bijzondere bijstand.

De gemeente Katwijk heeft in haar verordening een 'beloningsstelsel' opgenomen, waarmee minder draagkrachtige inburgeringsplichtigen bij het tijdig succesvol afronden van de inburgeringsplicht de betaalde eigen bijdrage gecompenseerd krijgen. Voor de inkomensgrens is hierbij aansluiting gezocht bij het algemeen in Katwijk geldende beleid voor inkomensondersteuning en de daarin gehanteerde bovengrens. Daarnaast staat, in individuele gevallen, bij samenloop met andere bijzondere noodzakelijke kosten en wanneer geen beloning op basis van de verordening Wet inburgering kan worden gegeven, de weg van de bijzondere bijstand, zoals hierboven beschreven nog open. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat de minder draagkrachtige inburgeringsplichtige geen financiële hinder ondervindt van de verplichting om een voorziening in het kader van de WI te volgen.

Voor de vrijwillige inburgeraars kan de gemeente zelf bepalen of zij een eigen bijdrage moeten betalen. In de verordening Wet inburgering is geregeld dat een gelijke eigen bijdrage in de kosten van de voorziening

gevraagd wordt als voor de inburgeringsplichtige. Ook voor de beloning (het halen van het examen binnen de gestelde termijn) gelden dezelfde bepalingen.

6. Beleid WIW- en ID-banen

Algemeen

Vanaf 1 januari 2004 zijn met de invoering van de WWB, de WIW-regeling (Wet inschakeling werkzoekenden) en de ID-regeling (in- en doorstroom regeling) vervallen en moeten de kosten voor beide regelingen betaald worden uit het werkbudget WWB, nu Re-integratiebudget, onderdeel van het Participatiebudget. Dit betekent in de praktijk dat een aanzienlijk deel van dit werkbudget wordt besteed aan een kleine groep klanten. Ook het resultaat in uitstroom is niet groot, waardoor de kosten structureel zijn.

- *Wet inschakeling Werkzoekenden (WIW)*
De doelstelling binnen de WIW was het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt voor langdurig werklozen, uitkeringsgerechtigden en werkloze jongeren. Waar dat niet mogelijk is, moet in ieder geval worden voorkomen dat die afstand toeneemt. De nadruk daarbij wordt op het tijdelijke karakter gelegd: uitstroom naar reguliere arbeid staat voorop. De WIW is in eerste instantie gericht op het bevorderen van de aansluiting op de arbeidsmarkt, ook voor diegenen waarvan dat perspectief in het geheel niet aanwezig lijkt.
- *Besluit In- en Doorstroombanen (ID-banen)*
Met ingang van 1 januari 1999 werd het besluit in- en doorstroombanen voor langdurig werklozen van kracht. De regeling kende een tweezijdig doel: enerzijds worden langdurig werklozen aan een baan geholpen en anderzijds moet het leiden tot een verbetering van de dienstverlening aan burgers. Doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt was ook het doel van de ID-regeling.

Beleid WIW-ers

In de gemeente Katwijk is 1 WIW-dienstbetrekking begroot voor 2010.

Overzicht kosten WIW-ers voor 2010

WIW-dienstbetrekkingen	Begroot	Re-integratiebudget	Aandeel WIW werkbudget
	€ 25.000	€ 1.567.359	2%

De totale kosten voor de WIW bedragen € 25.000 . Het voorlopige re-integratiebudget 2010 is voor de gemeente Katwijk vastgesteld op € 1.567.359. De kosten voor de WIW bedragen 2% van het totale re-integratiebudget.

Beleid ID-banen

18% van het totale re-integratiebudget wordt besteed aan ID-banen. Het budget is vooralsnog ruim voldoende om de ID-banen te bekostigen.

Overzicht kosten ID-ers voor 2010

ID-banen	Begroot	Re-integratiebudget	Aandeel ID werkbudget
	€ 280.000	€ 1.567.359	18%

Gelet op het bovenstaande, worden de huidige WIW-dienstbetrekking en de huidige ID-banen voor 2010-2011 gecontinueerd en gefinancierd uit het re-integratiebudget; onderdeel van het Participatiebudget.

7. Financiën

7.1 Inzetbare financiën: het Participatiebudget

Voor het aanbieden van voorzieningen op basis van de Wet participatiebudget ontvangen gemeenten één ongedeeld budget. Omdat voor volwasseneneducatie de verplichte besteding bij ROC's vooralsnog van kracht blijft, is er nog geen sprake van volledige ontschotting. Voor gemeenten betekent dit dat de schotten rond educatie in stand blijven en dat er tot 2013 geen vrije inzet van geld uit het Participatiebudget mogelijk is. Door de educatiemiddelen te isoleren kunnen gemeenten geen trajecten inkopen die inburgering en re-integratie combineren met educatie. Hooguit kan er vooralsnog naar gestreefd worden om deze afzonderlijke elementen elkaar aan te laten vullen.

De verdeling van het totale macrobudget van het Rijk over de gemeenten is een ingewikkelde zaak. Per deelbudget zijn verschillende verdeelmaatstaven (zogenoeten output verdeelmaatstaven) geformuleerd. Hoewel het Rijk door deze (verdeel) methodiek stuurt op prestaties is er geen verplichting om op alle beleidsvelden te presteren.

Voor het re-integratiebudget geldt dat de verdeling op dezelfde wijze wordt verdeeld via het objectieve verdeelmodel, daarin worden ook de historische re-integratiekosten meegenomen. Deze verdeling is niet gewijzigd ten opzichte van de komst van het Participatiebudget.

Voor het budget Inburgering geldt dat de middelen voor 2009 tot en met 2011 objectief verdeeld worden. Met ingang van 2012 zal de verdeling volledig plaatsvinden op basis van de zogenoemde outputverdeelmaatstaven. De in het jaar 2010 behaalde prestaties op de outputverdeelmaatstaven bepalen het budget voor 2012 en zo verder. De outputverdeelmaatstaven zijn:

- aantal vastgestelde inburgeringsvoorzieningen (20%);
- aantal vastgestelde duale inburgeringsvoorzieningen en taalkennisvoorzieningen (30%);
- aantal personen dat het inburgeringsexamen of het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald (50%).

De verdeling van het Participatiebudget ziet er voor Katwijk in 2010 als volgt uit:

- Re-integratie € 1.567.359
- Inburgering € 363.221
- Volwasseneneducatie € 562.015

Het Rijk rekent met de gemeente af op basis van het baten-lastenstelsel, zodat de wijze van verantwoording aan het Rijk aansluit bij de wijze van verantwoording op lokaal niveau.

Reserveringsregeling

Indien het Participatiebudget niet volledig is besteed, wordt op grond van artikel 4 van de Wet participatiebudget het niet bestede deel teruggevorderd. In artikel 12 van het Besluit participatiebudget is geregeld dat in de situatie van een budgetoverschot maximaal 25% van het voor dat jaar toegekende Participatiebudget kan worden gereserveerd voor besteding aan participatievoorzieningen in het volgende jaar. Deze mogelijkheid van reserveren geldt niet voor gelden die in strijd met artikel 14 van de wet niet zijn besteed bij ROC's en/of aan opleidingen educatie. Deze gelden worden altijd teruggevorderd.

7.2 Budget re-integratie

In de financieringsverhouding tussen Rijk en gemeente wordt een onderscheid gemaakt naar Inkomensdeel, het budget voor uitkeringen, en het Participatiebudget. Dit laatste is het budget voor de re-integratievoorzieningen.

Daarnaast moet een onderscheid gemaakt worden in de directe re-integratiekosten (alle kosten die direct ten behoeve van de klanten worden gemaakt) en de uitvoeringskosten voor de gemeente. Uitsluitend de directe re-integratiekosten kunnen worden betaald uit het Werkdeel. De uitvoeringskosten (kosten personeel en organisatie) worden gedekt via een onttrekking uit de algemene middelen.

Indicatief budget re-integratie 2010	€ 1.567.359
---	-------------

De afgelopen jaren is er voldoende budget geweest. Wanneer er een tekort ontstaat, zullen er keuzes gemaakt moeten worden voor de verschillende instrumenten en prioriteiten in doelgroepen. Op dit moment is dat nog niet noodzakelijk.

7.3 Budget inburgering

Indicatief budget inburgering 2010	€ 363.221
------------------------------------	-----------

De afgelopen jaren is er voldoende budget geweest. Wanneer er een tekort ontstaat, zullen er keuzes gemaakt moeten worden voor de verschillende instrumenten en prioriteiten in doelgroepen. Op dit moment is dat nog niet noodzakelijk.

8. De re-integratieketen

Om een goede invulling te geven aan de poortwachtersfunctie is het van belang dat de keten van re-integratie sluitend is. Goede samenwerking en goede afspraken moeten ervoor zorgen dat de dienstverlening aan klanten efficiënt en effectief is. Het UWV WERKbedrijf (voor de re-integratie) en UWV (voor de uitkeringen) spelen een belangrijke rol in deze keten. De aandachtspunten voor 2010-2011 op het gebied van de ketensamenwerking worden in de volgende paragrafen beschreven.

8.1 Digitaal klantdossier

Om de instroom van klanten te voorkomen en de aanpak sluitend te houden is het noodzakelijk dat er samengewerkt wordt met de ketenpartners. De samenwerking met het UWV WERKbedrijf is op verschillende aspecten belangrijk. Met name de klantvriendelijkheid speelt een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2008 wordt in de sociale zekerheid het digitaal klantdossier (DKD) ingevoerd. Naast UWV WERKbedrijf dienen ook gemeenten hiermee te werken. In het DKD worden de gegevens van het UWV WERKbedrijf en gemeentelijke sociale diensten gebundeld in één overzichtelijk elektronisch digitaal dossier. De invoering van het DKD dient er onder meer toe om gegevens die al bekend zijn bij de diverse overheidsorganisaties te hergebruiken. Klanten hoeven dan nog maar één keer de benodigde gegevens te verstrekken. Het maakt een klantvriendelijkere en efficiëntere uitvoering mogelijk dan nu het geval is. Het digitaal klantdossier is een groeimodel. Tussen 2005 en 2008 is fase 1 afgerond. De komende jaren moet fase 2 ontwikkeld worden. Een voorbeeld hiervan is het voortdurend uitbreiden van het aantal klantgegevens en van de elektronische dienstverlening. De afdeling Sociale Zaken van de gemeente Katwijk heeft fase 1 van het DKD afgerond, fase 2 wordt verder ontwikkeld.

8.2 Integrale dienstverlening op het werkplein

Het is van belang dat UWV en gemeenten hun dienstverlening niet alleen op elkaar afstemmen, maar deze samen organiseren, zodat er één samenhangend - geïntegreerd - pakket van dienstverlening wordt geboden, zowel voor werkzoekenden als werkgevers. UWV WERKbedrijf en gemeenten zijn inmiddels formeel gestart met integrale dienstverlening.

Binnen de keten van werk en inkomen maakt de afdeling Sociale Zaken deel uit van het lokaal en regionaal ketenoverleg. De afspraken zijn vastgelegd in het regionale ketenjaarplan. Per 01 januari 2009 zijn het CWI en het UWV samengevoegd in het UWV WERKbedrijf. De gemeente Katwijk is aangesloten bij het UWV WERKbedrijf Lisse en staat daarmee fysiek op afstand.

De gemeente ontwikkelt samen met het UWV WERKbedrijf integrale dienstverlening op het werkplein. Uitgangspunt is dat deze samenwerking zo klantvriendelijk mogelijk wordt ingericht, waarbij rekening wordt gehouden met de bijzondere positie die Katwijk inneemt; de gemeente is fysiek niet georganiseerd op het werkplein.

De samenwerking met het UWV WERKbedrijf heeft in 2009 vorm gekregen door de klantmanagers van Katwijk samen met de werkcoach van het UWV WERKbedrijf de werkintake voor de doelgroep van de gemeente Katwijk te laten verrichten. Dit betekent dat de klant zo vroeg mogelijk in het proces al te maken krijgt met de gemeente en er sprake is van een zo warm mogelijke - persoonlijke - overdracht van het aanvraagdossier. In 2010 wordt verder doorgroeid naar een gezamenlijke integrale dienstverlening.

8.3 Voorkomen doorstroom WW naar WWB

Eén van speerpunten uit het regionale ketenjaarplan 2010 is het terugdringen van doorstroom van WW naar WWB.

In ontwikkeling is een aanpak voor de doelgroep die na hun maximale WW-periode hoogstwaarschijnlijk een aanvraag WWB zullen doen. Het gaat om een groep klanten die het UWV geen traject aanbiedt, waardoor de klanten in het uiterste geval 9 maanden geen re-integratietraject hebben en daarna doorstromen naar de WWB.

Wanneer WW-ers doorstromen naar de WWB levert dit een toename van het aantal klanten op voor de gemeente Katwijk. Het is van belang dat klanten die mogelijk instromen in de WWB niet "met rust gelaten" worden voor een periode en pas aan de slag gaan met hun re-integratie als ze in de WWB terecht komen. In artikel 7 lid 3 van de WWB is geregeld dat (ondanks de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten en UWV zoals neergelegd in de Wet Suwi) de gemeente aan personen die van het UWV een uitkering ontvangen een voorziening kan aanbieden.

In 2010 wordt samen met het UWV WERKbedrijf beleid ontwikkeld om actief met deze doelgroep aan de slag te gaan.

9. Inkoop van participatievoorzieningen

Per 01 januari 2009 is de Wet participatiebudget (WP) ingevoerd. Deze wet bundelt op het terrein van de gemeentelijke voorzieningen de re-integratievoorzieningen sec (gefinancierd van uit de WWB), de inburgeringsvoorzieningen sec (gefinancierd vanuit de WI), op termijn ook de educatievoorzieningen (gefinancierd vanuit de WEB) alsmede een combinatie van één of meer van die voorzieningen.

Ambitie Katwijk

Katwijk wil de mogelijkheden van de wet zo veel mogelijk benutten. Dit houdt in dat er een integrale kijk op participatie wordt gestimuleerd en dat daarbij de klant (via individueel maatwerk) centraal staat voor de weg naar een zo optimaal mogelijke participatie.

Vanuit die invalshoek wordt niet langer meer gekeken op basis van de afzonderlijke wetten (WWB/WIJ, WI en WEB), maar staat de doelstelling (met toepassing van de WP) voorop. In dit veld zal samenwerking met andere partijen op deze markt geïnitieerd moeten worden.

Vastliggende verplichtingen

Op basis van de WI liggen contracten met aanbieders van inburgeringsvoorzieningen vast tot 01 september 2011. Deze contracten beperken zich sec tot het aanbieden van voorzieningen die opleiden tot het inburgeringsexamen. De contracten dateren van 2007. De laatste verruiming van de inburgeringsmogelijkheden, binnen de WI, zijn daarin niet opgenomen. Het betreft hier de mogelijkheid tot het opleiden voor het staatsexamen Nederlands als tweede taal I of II (nt2) of voor een beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs (de zogenoemde taalkennisvoorziening). De contracten zijn gesloten vóór de inwerkingtreding van de WP.

Op basis van de WWB liggen contracten met aanbieders van re-integratievoorzieningen vast tot 01 oktober 2011. Deze contracten beperken zich sec tot het aanbieden van voorzieningen met een re-integratiedoelmerk vanuit de WWB. De contracten dateren van 2007. De contracten zijn gesloten vóór de inwerkingtreding van de WP.

De WEB wordt momenteel in regioverband uitgevoerd door het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland. De besteding van de WEB-middelen binnen het Participatiebudget liggen tot 2013 vast bij de ROC's ('gedwongen winkelering'). Vanuit Katwijk zal geprobeerd worden om vanaf 2013 de WEB weer naar een gemeentelijke verantwoordelijkheid terug te brengen om het alsdan integraal bij het gemeentelijke participatiebeleid te kunnen betrekken.

Inkoop participatievoorzieningen

Vanuit de komst van de Wet participatiebudget wil Katwijk de inkoop van de voorzieningen 'breder' organiseren. Niet meer sec vanuit de afzonderlijke materiewetten, maar integraal vanuit de Wet participatiebudget.

Katwijk wil 'participatievoorzieningen' gaan inkopen, die afhankelijk van de behoefte van de individuele klant, kunnen bestaan uit een voorziening sec gebaseerd op één van de afzonderlijke wetten (sec-voorzieningen) of op een combinatie van verschillende afzonderlijke wetten (combi-voorzieningen).

Voor het inkopen van combi-voorzieningen participatievoorzieningen liggen nu geen contracten voor. Dat betekent dat Katwijk hiervoor nieuwe contractbesprekingen kan starten. Daarbij moet gerealiseerd worden dat bij een combinatie met de WEB afstemming met het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland moet plaatsvinden en dat tot 2013 op die voorzieningen de ROC's contractpartners kunnen zijn.

Voor het inkopen van 'sec-voorzieningen WI participatie' heeft Katwijk in principe de handen volledig vrij vanaf september 2011.

Voor het inkopen van 'sec-voorzieningen WWB/WIJ participatie' heeft Katwijk de handen vrij vanaf oktober 2011.

Voor het inkopen van 'sec-voorzieningen WEB participatie' ligt de verantwoordelijkheid vooralsnog bij het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

Groei-model Katwijkse Participatiemarkt

Gelet op de vastliggende verplichtingen kan de Katwijkse Participatiemarkt meteen starten met de combi-voorzieningen participatievoorzieningen. Ook kan meteen gestart worden met de sec-voorzieningen WI participatie 'staatsexamen Nederlands als tweede taal I of II (nt2)' en de 'taalkennisvoorziening'. Uiterlijk per september 2011 kan dit uitgebreid worden met de andere sec-voorzieningen WI participatie ('inburgeringsexamen'). Per oktober 2011 kan de markt uitgebreid worden met de sec-voorzieningen WWB/WIJ participatie. In een later stadium (2013) kan de sec-voorziening WEB participatie daar, desgewenst, ook nog aan toegevoegd worden.

Het streven is om bij de te starten contractbesprekingen dit groei-model al meteen mee te nemen.

Europese aanbesteding

Naast deze voorzieningen zullen de Work First trajecten ingekocht worden middels een Europese aanbesteding. Op 01 oktober 2011 loopt het contract met Mareflex af. Begin 2011 zal gestart worden met de aanbesteding in combinatie met de aanbesteding voor de inburgeringstrajecten.

Lijst van Afkortingen

Abw	Algemene bijstandswet
Awb	Algemene wet bestuursrecht
ANW	Algemene nabestaandenwet
DKD	Digitaal klantdossier
ID-	Besluit in- en doorstroombanen
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ:	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
Nuggers	Niet uitkeringsgerechtigden
WP	Wet participatiebudget
ROC	Regionale opleidingscentra
WWB	Wet werk en bijstand
WIJ	Wet investeren in jongeren
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorzieningen jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
W-deel WWB	Door het Rijk aan gemeenten beschikbaar gestelde budget voor re-integratie
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WI	Wet Inburgering
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WTW	Wet inschakeling werkzoekenden
WW	Werkloosheidswet
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
UWV-WERKbedrijf	Het `UWV WERKbedrijf` (voorheen `Centrum voor Werk en Inkomen`, daarvoor `arbeidsbureau`) is een onderdeel van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), dat aanvragen ontvangt om een uitkering Werkloosheidswet of Wet werk en bijstand te verkrijgen.

Beleidsplan Participatie

Zaaknummer 2010-15933

Uw verzenddatum 29 juli 2010

Advies van Cliëntenpanel StaandeBij SZW

Het Beleidsplan Participatie heeft onze goedkeuring.

Wij vinden het een stap op de goede weg, en zullen de uitvoering nauwlettend volgen.

Katwijk ZH, 10 augustus 2010.

Pieter van der Klooster

secretaris StaandeBij SZW

Adviesraad Katwijk

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Katwijk
Postbus 589
2220 AN Katwijk

Betreft advies op het concept Beleidsplan Participatie 2010-2011.

Ons kenmerk: WMO-10-006.

Katwijk, 29 augustus 2010.

Geacht college,

Naar aanleiding van uw brief van 29 juli 2010, zaaknummer 2010-15932, inhoudende het verzoek voor 30 augustus 2010 advies uit te brengen over het als bijlage meegezonden concept Beleidsplan Participatie 2010-2011, berichten wij u als volgt:

Op woensdag 18 augustus 2010 heeft een vertegenwoordiging vanuit de Wmo-adviesraad Katwijk over genoemd concept beleidsplan overleg gevoerd met de contactambtenaar mevrouw C. Star-Baak alsmede met de heer R.F.J.M. van Hest. Dit overleg betrof de beantwoording van een aantal vragen vanuit de adviesraad. Wij hebben als adviesraad dit overleg als zeer nuttig en constructief ervaren.

In het beleidsplan hoofdstuk 1, onder Participatie wordt vermeld dat voor de WEB de volledige bevoegdheid op dit moment (nog) bij het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland is belegd. De adviesraad is er voorstander van dat de gemeente over de uitvoering van het gehele participatiebeleid in de toekomst zelf de regie gaat voeren.

De adviesraad onderschrijft de mogelijkheid dat de Wet inburgering (WI) aan de gemeente de mogelijkheid biedt om eenzijdig een voorziening aan de inburgeringsplichtige op te leggen. Zij pleit er voor, in het belang van de cliënt, niet te schromen hiervan gebruik te maken.

De tekst in hoofdstuk 2, onder Algemene uitgangspunten participatiebeleid, punt 7. vindt de adviesraad zwak: *De geboden ondersteuning is niet vrijblijvend. De gemeente verwacht dat men zich houdt aan de afspraken die in het kader van een ondersteuningstraject worden gemaakt.* De adviesraad adviseert de tekst en dus het beleid wat scherper neer te zetten.

Met enige verbazing werd door de adviesraad kennisgenomen van het recht op een premie bij het volvoeren van een participatiebaan. Uit het gevoerde overleg met genoemde ambtenaren werd duidelijk dat hier een wettelijke verplichting voor de gemeente aan ten grondslag ligt. De hoogte van de premie betreft gemeentelijk beleid. De adviesraad adviseert u om in deze tijd van bezuinigingen nog eens kritisch naar de hoogte van deze premie te kijken. In het verlengde van vorenstaande heeft de adviesraad er behoefte aan u te adviseren een deugdelijke controle en effectmeting in te bouwen bij het verstrekken van de Educacheque (in ontwikkeling). Dat deze verstrekking de motivatie en de zelfredzaamheid en de kansen op de arbeidsmarkt vergroot zal moeten blijken.

Bij de in ontwikkeling zijnde projecten (hoofdstuk 4.) wordt ten aanzien van de doelgroep met psychische problemen opgemerkt dat “in 2010 wordt gestart met een traject dat speciaal voor deze groep dagbesteding en zorg kan bieden, zodat ook deze groep kan meedoen in de maatschappij” (einde citaat). De adviesraad acht dit een te minimale benadering. Naar de mening van de adviesraad moet het mogelijk zijn om in overleg met regionale instellingen voor geestelijke gezondheidszorg een aantal personen uit deze doelgroep zo ver te krijgen dat zij (wederom) partime of fulltime aan het arbeidsproces deelnemen.

Overigens is het de adviesraad opgevallen dat in de nota het UWV als nagenoeg enige overlegorgaan wordt genoemd. De adviesraad adviseert u te bezien of een intensivering van gemeentewege met aanbieders van zorg (instellingen voor lichamelijk of verstandelijke gehandicapten en instellingen voor geestelijke gezondheidszorg) tot een verdere verbetering van de participatie en reïntegratie van inwoners van de gemeente Katwijk kan leiden. Ook inschakeling van de mantelzorg zal daar in voorkomende gevallen een bijdrage aan kunnen leveren.

De Wmo-adviesraad zal graag ter advisering betrokken worden bij het invoegen van het educatiedeel.

Namens de Wmo-adviesraad Katwijk,

F. Jonkman, voorzitter

E. Eekma, secretaris.

7. *Waarom een premie naast scholing? De werkgroep ervaart het als overbodig dat naast de scholing die wordt betaald ook een premie wordt gegeven. (pagina 15, alinea 5)*

Op 01 januari 2009 is de Wet Stimulering Arbeidsmarktparticipatie (STAP) in werking getreden. In deze wet is een aantal wijzigingen op de participatiebanen geregeld. Participatiebanen zijn tijdelijke, onbeloonde, additionele werkzaamheden die met behoud van uitkering kunnen worden verricht door uitkeringsgerechtigden. De Wet STAP regelt dat uitkeringsgerechtigden (zonder startkwalificatie) na zes maanden op een participatiebaan scholing of opleiding krijgen aangeboden. Ook vindt de wetgever het van belang dat deze groep uitkeringsgerechtigden er financieel op vooruit gaat als een langer durende inspanning wordt gevraagd. Daarom is in de wet geregeld dat uitkeringsgerechtigden na 6 maanden op een participatiebaan, en vervolgens iedere zes maanden, recht hebben op een premie, tenzij niet voldoende wordt meegewerkt aan de arbeidsinschakeling.

De hoogte van de premie is gemeentelijk beleid. Voor de hoogte van de premie is aangesloten bij het wettelijk bepaalde bedrag van € 2.229,- (norm 01-01-10), hiervan is een percentage van 25% genomen. Dit is vastgelegd in de Re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ. (zie ook de brief van 23 februari 2010)

8. *Kan er een uitleg komen over de achterliggende bedoelingen van dit hoofdstuk? Wat is de visie hiervan? Premie wordt als onrechtvaardig ervaren ten opzichte van gewone burgers. Kan niet worden gerechtvaardigd. (Pagina 19, premies en vergoedingen)*

De WWB biedt de mogelijkheid om klanten per kalenderjaar een premie te verstrekken van maximaal € 2.229,- (norm 01-01-10) met het oog op het bevorderen van positief gedrag gericht op uitstroom naar werk.

De premies voor de WWB-klanten zijn destijds ingevoerd vanuit 3 grondgedachten:

1. een financiële prikkel voor de desbetreffende klant om een 'duwtje in de rug' te bewerkstelligen en de klant te bewegen de (extra) inspanningen te verrichten om (weer) deel te kunnen nemen aan de maatschappelijke en/of arbeidsparticipatie. Dit vanuit het oogmerk om de klant 'in beweging' te krijgen.
2. een financiële prikkel om de klant te motiveren en te stimuleren dat hij blijft deelnemen aan de maatschappelijke en/of arbeidsparticipatie dan wel zijn deelname verder uitbreidt. Dit vanuit het oogmerk om de klant 'in beweging' te houden.
3. een (gehele dan wel gedeeltelijke) compensatie voor de indirecte verborgen kosten, die aan het weer deelnemen aan de maatschappelijke en/of arbeidsparticipatie verbonden zitten.

Deze premies moeten worden geplaatst in de tijdgeest, waaronder zij zijn ingevoerd. Er wordt al jaren met deze premies gewerkt. Door de landelijke overheid is wettelijk de mogelijkheid aan de gemeenten gegeven om, binnen een bepaalde marge, premies vrij te laten bij de vaststelling van het recht op bijstand. De premies vallen binnen de landelijke kaders.

De vergoedingen voor WWB- en WIJ-klanten dienen er voor om de daadwerkelijke feitelijke aantoonbare (extra) noodzakelijke kosten, verbonden aan een arbeidsmarktgerichte re-integratieactiviteit te compenseren. Met deze vergoeding wordt voorkomen dat de desbetreffende klant er per saldo in inkomen op achter uit gaat.

De premies en vergoedingen voor de WI-klanten kennen hun basis in een wens vanuit de raad. Klanten met een laag inkomen worden, bij het succesvol afronden van de inburgering, op dit punt ontzien. Raadsbreed is hiermee ingestemd.

9. *Een algemene vraag over de Wajong en de WIJ. Is de Wajong geïntegreerd in de WIJ en doet de gemeente nog iets aan de re-integratie/bemiddeling voor deze groep (vaak jonge) burgers, of kan dit alleen op vrijwillige basis.*

De Wajong is niet geïntegreerd in de WIJ. De Wajong wordt uitgevoerd door het UWV-WERKbedrijf. Zij verzorgen de re-integratie en bemiddeling van deze doelgroep.

Beantwoording vragen Wmo-adviesraad n.a.v. het Beleidsplan Participatie 2010-2011
23 augustus 2010

1. *Men vraagt zich af of er naast het ROC, nog andere mogelijkheden zijn voor de jongeren om zelf een opleiding te kiezen. Bijvoorbeeld via ID-college of LOI. (pagina 3, alinea 5)*

Op dit moment is er geen keuzevrijheid binnen de WEB. Er geldt een bestedingsverplichting voor educatie bij de ROC's. Dit is wettelijk bepaald tot en met 31-12-2012.

Jongeren die onder de WIJ vallen kunnen wel een werkleeraanbod in samenspraak met de gemeente vorm geven. Het moet wel leiden tot duurzame arbeidsparticipatie. In de WIJ is opgenomen dat de wensen van de jongere vastgelegd moeten worden en wanneer daarvan afgeweken wordt, moet aangegeven worden waarom dat gebeurt. Een eventuele opleiding of scholing kan bij verschillende instituten gevolgd worden, zoals het maar niet uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs is.

2. *Zijn hier, naast rechten, ook plichten aan verbonden? (pagina 5, alinea 3)*

Aan de WIJ zijn plichten verbonden. Jongeren hebben een recht op een werkleeraanbod en hebben de plicht om mee te werken. Bij onvoldoende meewerken volgt of een verlaging van de uitkering (maatregel) of het werkleeraanbod wordt ingetrokken, waardoor het inkomensdeel (de uitkering) automatisch vervalt. Een jongere heeft het recht om opnieuw een werkleeraanbod aan te vragen, maar heeft dan ook weer de plicht om voldoende mee te werken.

3. *Waaruit bestaat de startkwalificatie? (pagina 6, alinea 2, punt 6)*

De startkwalificatie bestaat uit:
Havo/VWO, Mbo-opleiding niveau 2, vakopleiding niveau 3, middenkaderopleiding niveau 4, specialistenopleiding niveau 4.

4. *Wat is het uitgangspunt voor deze aantallen? Op zich zeggen deze niets. (pagina 7, alinea 5)*

De aantallen zijn de doelstellingen zoals die benoemd zijn in de begroting. Deze cijfers zijn gebaseerd op de ervaringscijfers van voorgaande jaren en verwachtingen voor het komende jaar (bijvoorbeeld gezien de crisis).

Op dit moment zijn er 467 klanten die een WWB uitkering ontvangen en 30 klanten die een WIJ-uitkering ontvangen. De gemiddelde uitstroom in een jaar ligt zo rond de 150 klanten.

5. *Onder punt b wordt een geestelijk bedienaar genoemd. Graag toelichting wat hieronder wordt verstaan. (pagina 10, alinea 5)*

Een geestelijk bedienaar is een persoon die een geestelijk, godsdienstig of levensbeschouwelijk ambt bekleedt, arbeid verricht als geestelijk voorganger, godsdienstleraar of zendeling, dan wel ten behoeve van een kerkgenootschap of een ander genootschap op geestelijke of levensbeschouwelijke grondslag werkzaamheden van overwegend godsdienstige, geestelijke of levensbeschouwelijke aard verricht (artikel 1, eerste lid, onderdeel g van de WI).

6. *Van welke instantie komt de werkmakelaar? Is er voldoende overleg tussen de werkmakelaar en de stagemakelaar voor jongeren? (pagina 15, alinea 3)*

Het college heeft besloten om een werkmakelaar in te zetten voor de duur van een jaar. De werkmakelaar is middels een meervoudig onderhandse aanbesteding ingehuurd via het bedrijf Marktentree. Doelstelling van de werkmakelaar is WWB en WIJ-klanten aan een baan te helpen. Daarnaast bouwt hij een werkgeversnetwerk op.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 moeten alle leerlingen die instromen in het voortgezet onderwijs vrijwilligerswerk doen als onderdeel van hun lesprogramma.

Dat is bedoeld om jongeren kennis te laten maken met het vrijwilligerswerk. Zo ontdekken ze hoe waardevol vrijwilligerswerk is in onze samenleving. De stagemakelaar brengt vraag en aanbod bij elkaar.

De werkmakelaar zoekt voornamelijk bij bedrijven naar banen. De stagemakelaar zoekt naar vrijwilligerswerk. Daar waar de werkvelden elkaar "raken", zal geprobeerd worden samenwerking en afstemming te realiseren.